РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, мони-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, N. J., Tuesday, August 15, 1916. Ч. 98.

VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. ДЖ., второк 15-го серпня 1916. No. 98.

ВІДВОРОТ СОЮЗНИХ ВІЙСК З НАД СТРИПИ.

Москалі заняли Станиславів, Делятин, Надвірну і Підгайці.

Союзні війська уступають над Лімницю, Гнилу Липу і Буг.

АВСТРІЙЦІ НА СХІД ВІД ГОРИЦІЇ ЗДЕРЖАЛИ НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ОПОРОЖНИЛИ СТАНИСЛАВІВ.

ВІДЕНЬ, 11. серпня. — З головної австрійської квартири доносить:

„На полудневий схід від Станиславова російські війска віднесли успіх. **Наші війска були приневолені опорожнити місто Станиславів і уступити дальше на захід в напрямі Галича. Рівночасно заняли російські війска Делятин.**

„В околиці місцевостий Гладки і Воробівка (над Серетом) наші війска перевели успішно дальший наступ і змусили неприятеля до відвороту.

„По успішнім нападі на полудне від Монастирисок наші війска перейшли на другий бік Коропця, почім заняли місто Монастириска.

„Дальше на полудне відділи нашої кінноти дійшли до ріки Горожанки і заняли Устє Зелене.

„Хоробрі війска генерала Лечицького повели завзяту битву в околиці Станиславова. **О год. 7.45 вечером наші війска заняли без боротьби Станиславів. Наші війска продовжують наступ в напрямі Галича.** Перед опорожненем Станиславова Австрійці висадили у воздух всі мости над Бистрицею. Наші війска на захід від Станиславова в кількох місцях переправляють ся на другий бік Бистриці.

„Протягом дня 10. серпня війска ген. Лечицького полонили 106 офіцирів і 4.872 жовнірів. Над Серетом полонено в битвах від 4. до 10. серпня 268 офіцирів і 13.000 жовнірів. Крім сего полонено около 1.000 ранених Німців і Австрійців".

НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК В КАРПАТАХ. — 700 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 12. серпня. — Наступ союзних війск в Карпатах відбувається ся дальше з добрим успіхом. Союзні війска загрожують полудневе крило армії ген. Лечицького. В околиці Жабя полонено знова 700 Москалів.

На полудне від Дністра і на захід від Тернополя союзні війска були приневолені уступити перед переважаючою силою неприятеля на нові становища дальше на захід.

Над Стоходом і на захід від Луцка союзні війска відбили напади Москалів, спричиняючи їм дуже тяжкі втрати.

Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить:

Армія Гінденбурга: В околиці Дучищ над Струмєнем, на захід від озера Нобель, і на полудне від Заріча Москалі перевели кілька нападів, які відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

„По обох сторонах Тростяниця (над Серетом) і на захід від Залозець нападя російських війск зістали відбиті.

„Армія арх. Карла: На полудне від Залозець відбувають ся велика битва.

„Нове угруповане наших війск на новім боєвим фронті зістало переведене правильно, без перешкоди зі сторони неприятеля.

„В Карпатах наші війска розпочали протинаступ. На полудне від Жабя полонено 700 Москалів і 3 машинові кріси.

„По обох сторонах гір Капуль німецькі війска розпочали також наступ, якого перебіг є вповні вдоволяючий".

НАСТУП МОСКАЛІВ НА ЗАХІД ВІД ТЕРНОПОЛЯ.

ПЕТРОГРАД, 12. серпня. — Російський генеральний штаб доносить:

„Нині наші війска перевели наступ на боєвім фронті на захід і північний захід від Тернополя. **Місцевости: Гладки, Воробівка, Цебрів, Озірна, Покропивна і Кізлів опинили ся в наших руках.**

„На північний захід від Бурканова наші війска здобули в лісі сильно укріплені становища неприятеля.

„На північний захід від Бучача наступ наших війск відбувають ся дальше з добрим успіхом. Війска, які перейшли Коропець, заняли місцевість Фільварки (на захід від Коропця).

„Армія генерала Лечицького заняла місто Надвірну і Фітків, а відтак переправила ся через Бистрицю (солотвинську).

ОСТАННИЙ ЗВІТ НІМЕЦЬКИЙ.

БЕРЛІН, 13. серпня. — З головного німецького штабу доносить:

„Армія Гінденбурга: Зусиля Москалів, щоби переломити нашу боєву лінію коло Сморгоня, були безуспішні. Таксамо напади Москалів на захід від Залозець зістали відбиті.

„Армія арх. Карла: Напади Москалів на захід від Монастирисок і Бистриці (на полудневий захід від Станиславова) наші війска по части відбили".

ВІДВОРОТ АРМІЇ БОТМЕРА ЗНАД СТРИПИ. — МОСКАЛІ ЗАНЯЛИ ПІДГАЙЦІ.

ПЕТРОГРАД, 13. серпня. — Урядовий рапорт російського генерального штабу подає отсї вісти:

„Над горішним Серетом війска генерала Сахарова заняли цілий ряд укріплених становищ Німців і станули на лінії Звижень-Олїв-Березовиця-Данилівці.

„Війска ген. Щербатова приневолили армію Ботмера до відвороту знад Стрипи. Його війска, зайвши Озірну, посунули ся в напрямі горішної Стрипи, де між Плаучею великою і Плотичею перейшли на другий бік ріки.

„Наші війска, які переправили ся через долішний Коропець, а відтак через Золоту Липу, заняли Горожанку.

„На північний захід від Бучача наші війска зближили ся до лінії Голгочі-Підгайці.

„Над Дністром наша кіннота заняла Маріямпіль (15 кільометрів від Галича).

„В Карпатах наступ наших війск коло Ворокти, Яблониці і Магури тривае дальше. Протинаступ Австрійців здержаний".

ПЕТРОГРАД, 13. серпня. — **Останні вісти з головної російської кватири доносять, що нині російські війска заняли місто Підгайці.**

МОСКАЛІ ПОЛОНИЛИ 83.943 АВСТРІЙЦІВ І НІМЦІВ.

ПЕТРОГРАД, 13. серпня. — Російський генеральний штаб подає отсї дати щодо числа полонених:

„Армія ген. Сахарова полонила від 4. до 11. серпня 307 офіцирів і 16.594 жовнірів та здобула 4 гармати, 47 машинових кріси і 16 метавок.

„Армія ген. Щербатова полонила від 5. червня до 11. серпня 1.263 офіцирів і 55.158 жовнірів та здобула 55 гармат, 211 машинових кріси і 29 метавок.

„Армія ген. Лечицького полонила від 1. до 10. серпня 171 офіцирів і 10.450 жовнірів та здобула 9 гармат і 77 машинових кріси".

СТРАТИ МОСКАЛІВ В РАНЕНИХ І УБИТИХ ОЦІНЮЮТЬ НА 750.000.

БЕРЛІН, 11. серпня. — **Кореспондент з головної австрійської кватири доносить на підставі вістий, одержаних з Росії, що через Київ переходить денно найменьше 75 поїздів з російськими раненими. Страти російських війск в часі 2½ місячної офензиви оцінюють на 750.000 в убитих і ранених.**

Генерал Брусілов предвидїв, що армія потерпить великі втрати, і тому до кождого правильного полку придїлив 3 то 4 батальони резерви, щоби доповнити спричинені браки.

„Москалі борять ся", — доносить кореспондент, „значно хоробрійше ніж в 1915 р. Коли в давнійших битвах російські жовніри дуже часто без опору піддавали ся, то тепер се лучаєть ся лише рідко. Теперішні російські війска є хоробрі і карні. Російські офіцири йдуть на чолї своїх відділів серед найгорячійших боїв. Тому і страти в убитих офіцирах є дуже тяжкі. Між убитими находить ся поважне число генералів і вищих штабових офіцирів".

ТЯЖКА СПРАВА З МОСКАЛЯМИ, КАЖЕ МАЙОР МОРАТ.

ЛОНДОН, 13. серпня. — З Ротердаму доносять, що звісний німецький воєнний критик, майор Морат, поміститв з нагоди російської офензиви артикул, в якім він обговорює воєнне положене в Галичині.

„Наступ Брусілова в околиці Дністра", — пише Морат, „має велике стратегічне значіне. Брусілов видячи, що йому не вдасть ся переломити боєвої лінії в простім напрямі до Львова, повязав намір приневолити до відвороту найперше війска, які становлять крила головної армії, щоби в сей спосіб змусити заразом до відвороту також і середину.

„На північ від Львова йому та штука покищо не повела ся. На полудне від Дністра удало ся Брусілову осягнути свою ціль, бо союзні війска не були на се приготовлені.

„Було би дуже зле легковажити собі російський наступ і говорити, що сей наступ на кождий случай буде відбитий. Ми можемо вправді надіяти ся, що наступ буде здержаний, а може і переведений протинаступ, однак треба памятати, що наші війска мають перед собою дуже важку задачу. Проти них стоїть Брусілов з величезним засобом людий і артилерії, якої доставила Росії Японія і Злучені Держави".

—o—

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ ПРОГОЛОСИТИ НЕЗАВИСИМІСТЬ ПОЛЬЩІ.

ВІДЕНЬ, 12. серпня. — Німецький канцлер Бетман Гольвег і державний німецький секретар Яґов прибули до Відня і відбули довшу конференцію у цісаря.

У Відни перебуває під отсю пору також Буріян, австрійсько-угорський міністер заграничних справ.

Загально здогадують ся, що предметом нарад була справа Польщі.

АМСТЕРДАМ, 12. серпня. — **З Відня надійшли вісти, що центральні держави вже в найблизших днях проголосять независимість Польщі. Рівночасно центральні держави мають вівати Поляків, щоби вони виставили армію для оборони їх власної вітчини.**

Австрійська адміністрація завела в російській Польщі деякі зміни при виповнюваню паспортів. Між иншим зараджено, щоби в рубриці, в якій дотепер писало ся „російський" горожанин, писати „польський" горожанин.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

АВСТРІЙЦІ НА СХІД ВІД ГОРИЦІЇ СТАВЛЯТЬ СИЛЬНИЙ ОПІР.

РИМ, 12. серпня. — Шеф італійського генерального штабу доносить:

„На височині Красу наші війска перейшли Вальбоне і здобули західну збіч гори Надльоган. Нині досьвіта заняли місцевість Опачіозелля. При тім полонили ми 270 Австрійців і здобули 3 гармати.

„В околиці Горициї, на схід від міста, Австрійці, одержавши значні скріплення, ставлять сильний опір.

„На прочім боєвім фронті відбувають ся оживлена перестрілка. Неприятель з поспіхом укріпляє свої нові становища.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ 5.000 ІТАЛІЙЦІВ.

ВІДЕНЬ, 13. серпня. — З головної австрійсько-угорської кватири доносять:

„Від побережа і на схід від ріки Ізонцо італійці переводять напади на наші становища коло Плявн і на схід від Горициї.

„На схід від Вальоне наші війска відбили напади Італійців з великими втратами для неприятеля.

„Від початку італійської офензиви ильсло полонених Італійців перейшло 5.000".

ІТАЛІЙЦІ ПОЛОНИЛИ 15.393 АВСТРІЙЦІВ.

РИМ, 13. серпня. — Італійський генеральний штаб доносить:

„В околиці Монфальконе наші війска обсадили місцевість Девелі по дводенній завзятій боротьбі.

„На північній збочи височини Красу заняли ми становища Австрійців коло Надльоган. Притім полонено 1.566 Австрійців, між ними 57 офіцирів, та здобуто 2 гармати і кілька машинових кріси.

„На схід від Горициї здобули наші війска горб „174" і полонили 533 Австрійців.

„Загалом полонено від початку теперішної офензиви, то є від 6. серпня, 15.393 Австрійців, між тими 330 офіцирів. Крім того здобули ми 16 гармат, велике число машинових кріси та значну скількість ріжних воєнних матеріялів".

САМІ ІТАЛІЙЦІ ОЦІНЮЮТЬ СТРАТИ СВОЇСТ АРМІЇ НА 65.000.

РИМ, 12. серпня. — Воєнні кореспонденти з боєвого фронту над рікою Ізонцо доносять, що здобуте Горициї і переломане боєвої лінії над Ізонцо коштували італійську армію великі жертви. Хоч докладних дат щодо страт італійської армії ще нема, то в приближеню оцінюють їх на **65.000 в убитих, раненних і полонених.** Найбільші страти потерпіли Італійці підчас приступу на примісток коло Горициї і підчас боїв на височині Добердо.

Страти Австрійців оцінюють від 50.000 до 100.000 людий в убитих, раненних і полонених.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

АНГЛІЙЦІ ПОСУНУЛИ СЯ 400 ЯРДІВ НАПЕРЕД.

ЛОНДОН, 13. серпня. — Головний командант англійських війск у Франції доносить:

„В околиці Базентен-ле Гіті (на північ від ріки Сом) наші війска здобули перші окопи неприятеля. На північний захід від Позіер наші війска на просторі одної милї посунули ся о 300 до 400 ярдів наперед в напрямі міста Бапом. Наші втрати помимо сильного огню ворожих гармат були невеликі".

БИТВИ В ПІКАРДІЇ.

БЕРЛІН, 13. серпня. — З головної німецької кватири доносить:

„Вчера пополудни по кількох поменших битвах на боєвім фронті на північ від ріки Сом англійські війска перевели з цілою силою нічний напад на наші становища між Тієпваль а рікою Сом. Однак наші війска відбили напад з тяжкими втратами для неприятеля.

„На полудне від ріки Сом наші війска відбили напад Французів в напрямі Біяш. На прочій боєвій лінії не зайшли жадні важнійші зміни".

—o—

РУМУНЯ ЩЕ НЕ РІШИЛА СЯ.

БУКАРЕШТ, 13. серпня. — **Воєнний кореспондент В. Т. Гейл доносить, що румунське правительство не виступить скорше до війни, аж доки не буде мати цілковитої певности, котра із воюючих сторін віднесе побіду.**

Без огляду на те, по котрій стороні стане Румунія, вона має виглядн на значні користи, а передівсім на поширене своїх границь. Головною причиною, задля якої Румунія так довго отягається ся від війни, є брак відповідно сильної армії і брак оружа та амуниції. Румунія не може вдавати ся в довшу війну, бо се принесло би їй невдачу. Вона слідить пильно хід воєнних операцій, щоби у відповідній хвилї вдарити на програючого сусіда.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Адміністрація часописи „Свобода" повідомляє отсим своїх Вп. Передплатників, що задля незвичайної підвишки цін газетного папіру і других дрикарських матеріялів, з днем 6-го серпня б. р. передплата сеї часописи зістала підвисшена і тепер виносить:

В Злучених Державах на рік.....	$2.50
„ „ „ на 6 місяців...	1.25
„ „ „ на 4 місяці....	1.00
В Джерзи Сіти і за границею на рік.:	3.25
„ „ „ „ „ на ½ р.	1.75
„ „ „ „ „ кварт.	1.00

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяцї $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В містї Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяцї $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

Справа Злучених Держав з Мексиком все ще не полагоджена. Президент Вілсон вправдї згодив ся на усуненє американських війск з Мексика, але війска не то, що не усунено, але вислано ще дальших 30.000. Разом над границею находить ся 180.000 війска.

У нутрі Мексика приготовляєть ся нова революція. Заходить побоюванє, що воно може обіймити також повіти пограничних американських стейтів, які є замешкані в значній части Мексиканцями.

Амбасадори чужих держав в містї Мексику є в небезпеці перед революцією. Вони домагають ся від американського правительства діл, а не слів.

Президент Вілсон знова скликує на нараду членів кабінету, що дальше робити. Правдоподібно цїла справа скінчить ся знова на нотах...

Центральні держави мають в найблизшім часї проголосити независимість Польщі. Колись і Николай Николаєвич оголошував манїфест до Поляків і обіцював їм автономію. Але се було тодї, коли російські війска опорожнювали Польщу.

І тепер справа проголошеня независимої Польщі виглядає досить загадочно. Як довго Москалї сидїли тихо, про творенє независимої Польщі не було навіть урядової згадки, а навіть півурядові вісти доносили дещо противного. Колиж грозить небезпека, що російські війска можуть небавом розпочати наступ на Польщу, центральні держави хочуть оголосити независимість Польщі.

В дійсности не знати, о що центральним державам розходить ся: чи о полагодженє польської справи, чи о війско независимої Польщі...

Що Москалї в Галичині йдуть дальше наперед, сего не дасть ся заперечити. Але цікаве є притім укладанє російських урядових рапортів щодо числа полонених. Російський штаб, щоби надати своїм успіхам ще більше сили, повторяє кождого дня число полонених за довший протяг часу. І так в послїднім звітї, щоби натягнути число полонених на 84.000, російський штаб подав у виказї число полонених армією Щербатова за цїлий час офензиви, то є за 10 тижнів.

Кацапські провідники — се люди морально знищені. Вони запродали ся російському царизмови. Про запроданє кацапів читаємо в 58. ч. олифантської „Правди" отсї слова:

Свынямъ корыто не воняе, лишь было бы полне. Кто дае, тотъ добрый.

От кацапська мораль! Вони самі признають ся, що є запродані російському правительству і всяку кириню, яку роблять між українським народом, роблять лише за рублї. Се з їх сторони уважаєть ся за чесне ремесло і вони старають ся притягнути до такої роботи й Українців.

В тімсамім числї (58) до тоїсамої теми говорить ся:

И мене не удивило бы если такъ мазепинскіи головачи пойшли на службу русского правительства.

Другий наступ Москалїв на Галичину.

Десять тижнів минає від хвилї, коли міліонові російські війска розпочали загальний наступ на Волини і в Галичині.

По безуспішних пробах, щоби переломити боєву лінію німецьких війск над рікою Двиною і коло Баранович, російський ґенеральний штаб залишив дальші воєнні операції на півночи і звернув головну силу своїх війск і всї резерви на полуднє, на Волинь і в Галичину.

Наступ російських війск на Волини в напрямі Ковля і Володимира Волинського удало ся Німцям здержати помимо початкових успіхів неприятеля. Союзні війска, одержавши значні скріпленя, заняли нові сильні становища здовж ріки Стохода і на захід від Луцька. В останнім місяци російська армія на Волини не була всилї поступити дальше на перед. Навіть занятє Бродів і Залозець не вплинуло на погіршенє боєвого фронту на Волини.

Підчас коли на Волини наступив часовий застій у воєнних операціях, полуднева російська армія, скріплена новими великими війсками, розпочала загальний наступ на боєвім фронтї від Днїстра до Карпат. Маючи значну чисельну перевагу, полуднева російська армія осягнула в короткім часї значні успіхи. Протягом останного тижня удало ся їй посунутись около 40 кільометрів дальше на захід. Цїлий ряд міст і місточок опинив ся в руках Москалїв. І так російські війска заняли Отинію, Товмач, Тисьменицю, а вкінци Станиславів, Делятин і Надвірну. Тепер прямують російські війска на Галич. Лише у Карпатах Москалям доси не пощастило ся.

Скорий наступ полудневої російської армії становить поважну небезпеку для союзних війск під командою Ботмера, котрі ще дотепер з незначними змінами остали ся на тихсамих становищах, які заняли були ще в осени минувшого року. Зовсім природно, що дальший успішний наступ російських війск над Днїстром і в околиці Бродів мусить спричинити цїлковитий відворот армії Ботмера в напрямі Гнилої Липи.

Заходить питанє, чи союзні війска опорожнять цїлу східну Галичину, уступаючи дальше на захід, чи їм удасть ся заняти якусь сильнїйшу боєву лінію ще у східній Галичині і здержати дальший наступ російських війск. Найблизшою природною оборонною лінією у східній Галичині становлять ріки Буг (на півночи), Гнила Липа (в середині) і Лімниця (на полудни). Се буде залежати в першій мірі від того, чи союзні війска у виду рівночасної офензиви Французів, Анґлїйців і Італїйців мають на стільки резерв, щоби скріпити армії в Галичині. В противнім случаю союзні війска будуть приневолені опорожнити майже цїлу східну Галичину і уступити над ріку Сян. В такім разї Львів опинив би ся в друге в руках Москалїв.

Все те буде залежати від воєнного щастя на прочих теренах війни.

Тут треба однак взяти під розвагу, що теперішний наступ Москалїв зовсїм ріжнить ся від їх першого наступу в 1914 р. Тодї Галичина була загрожена рівночасно з двох сторін: від півночи і від сходу. Нинї відбуваєть ся наступ лише від сходу в напрямі на захід.

Друга річ, яка стоїть на перешкодї скорому наступови російських війск, є те, що нинї в боротьбі беруть участь значно численнїйші армії, які творять одну безперервну боєву лінію. Нинї війска посувають ся розмірно дуже поволи. О кожду місцевість, о кождий горбок і ліс треба зводити завзяту, нераз кількадневну битву.

Предсказувати нинї вислїд боротьби в Галичині було би передчасно. Воєнне щастє може змінити ся кождої хвилї в користь одної або другої сторони. Як вже повисше сказано, вислїд боротьби в Галичині буде зависимий від воєнних випадків на прочих теренах війни.

Один лише певний вислїд нових боїв в Галичині. Наші рідні села і міста знова надуть жертвою нещасної страшної війни! Отсе третий раз наші рідні ниви будуть зорані гарматами, засіяні кулями, зрошені кровю наших братів! Третий раз ідуть з огнем убогі хати! Не діждали ся навіть зібрати плодів. Тяжка праця жінок і дітий, що хотіли себе ратувати від голодової смерти, марно пропадає. Прийде люта зима, прийде весна — а з ними голод, холод і недуги. Без кусника хлїба, без даху... І знова тисячі наших рідних покриє передчасна могила... Так, се одно певне.

Новий наступ російських війск... Нові переслїдуваня... Знова арештованя і знова тисячі невинних наших братів помандрують в холодну Сибір... Так, се одно певне.

З КОНҐРЕСУ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ.

З кінцем червня сего року відбув ся в містї Льозаннї (в Швайцарії) конґрес, в якім взяли участь представителї всїх поневолених народів. Ініціятиву до відбутя того конґресу дало французьке товариство „Уніон де насіоналїте де Парі" (Союз народів в Парижи), на чолї котрого стоїть француський міністер Пенлєве.

Треба припускати, що впорядчикам, уладжуючим конґрес, розходило ся в першій мірі о те, щоби перед сьвітом викликати неприхильний настрій проти осередних держав. Вони надїяли ся, що делеґати, а передівсїм представителї народів, які входять в склад Австро-Угорщини і Німеччини, виступлять проти гнету своїх народів в осередних державах. Тимчасом вони завели ся у своїх надїях. Делеґати поневолених народів, замісць критикувати Австро-Угорщину і Німеччину, піднесли сильні протести проти самоволї російського правительства, виказуючи страшні кривди, які діють ся поневоленим народам в Росії.

Француська часоп. „Тем" (Temps) (з дня 2. липня), обговорюючи перебіг нарад конґресу, висказує своє здивованє, як сьміють Єгиптяни, Литовці і Поляки говорити, що Анґлїя або Росія їх поневолює. Дальше критикує вона дивний перебіг нарад конґресу, на котрім виступали делеґати аж 13 народів, належачих до Росії, і всї вони представляли російське ярмо в дуже чорних красках. Найбільше виступали проти Росії представителї Фінляндців, Литовців, Поляків, Українців і Жидів.

На конґресі було найбільше число делеґатів поневолених народів в Росії. Вже перші промови делеґатів були звернені проти російського правительства так, що цїлий перебіг нарад набрав характеру протиросійської демонстрації. Делеґати у своїх промовах накинули ся острими словами на російське правительство, яке від віків гнобить в страшний спосіб всї народи, котрі входять в склад російської держави. Самоволя і надужитя російського правительства не мають подібних примірів в історії жадних инших держав і народів.

Фінляндські делеґати заявили зовсїм отверто, що цїла надія фінляндського народа на лїпшу будучність полягає в цїлковитім розгромленю Росії.

Польський делеґат Лемпіцкі, бувший член державної думи, заявив, що Польща і прочі поневолені народи в Росії очікують хвилї, коли остаточно відлучать ся від Росії. Лемпіцкі виказав, що заледви 57% населеня в Росії приналежить до російської народности. Се є якраз причиною немилосерного переслїдуваня инших народів Москалями. Він візвав Французів і Анґлїйців, аби вони не вели боротьби на те, щоби ще більше скріпити силу російського правительства. Анї один з присутних делеґатів не виступив в обороні Росії.

Учасниками в нарадах конґресу були також два універсітетські професори зі Злучених Держав: Геріон, професор універсітету Гарвард, і Берри. Вони висловили свої горячі співчутя для поневолених горожан Росії і висказали свою надію, що час увільненя тих народів з теперішного страшного положеня мусить небавом надійти.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА!

ВОЛИНЬ.

Під такою назвою читаємо цікаву статю в німецькій часописи „Форботе" (ч. 32 з 9. серпня б. р.). Статя ся — се опис з історії і ґеоґрафії Волинї. Історія Волинї є у нас вже знана (хоча не всім), однак тут подаємо короткий зміст зі всього, що є там сказано:

Волинь і Галичина є нинї найважнїйшими теренами війни. Про Галичину ми більше знаємо, але про Волинь, — сумніваю ся. А се країна, яка має романтичну минувшину. Одна трета часть сеї кільканайцять-милевої провінції є покрита лїсами. Прочі дві части є дуже урожайні і на них управляють збіже та инші рільничі продукти.

З точки ґеоґрафічної можна подїлити Волинь на північну і полудневу. Обі сї части в дечім ріжнять ся від себе. Коли перша є покрита долинами, то друга є більше вивисшена понад уровень моря. А також в історії друга часть ріжнить ся від першої.

Полуднева Волинь відограла в історії визначну ролю. Ще в старинних часах побудовано там величаві міста, як Володимир волинський, Житомир, Кременець, Луцк і Рівне (Ровно). Тут був осередок торговлї. Вже лїтописець Нестор говорив, що Волинь була осередком культури. Відтак через часті напади Татарів просьвітнє і політичне житє в тій країнї завмирає і аж з початком 19. віку подекуди знова будить ся, особливо в Володимирі волинськім, де розвиваєть ся торговля з сусїдними провінціями і більшими містами. Неменьше історичне значінє має також Кременець. Кременець був твердинею. Він здержував дикі орди Татарів. Під ним довший час стояв Бату-хан, але здобути його не міг. Аж в 1648 роцї (запорожські) козаки (під проводом гетьмана Богдана Хмельницького) з великою силою наперли на нього і твердиня піддала ся. Ще нинї є там пропамятний замок з тих часів. З часом Кременець стає осїдком українського житя, яке було солию в оцї московського царизму. По політичній революції 1832 року вивезено з Кременця славний лїцей до Києва. В Кременци гуртували ся гуманні ідеї свободи; там піддержували ся змаганя відірвати Україну від великого царства московського.

А Острог? Колись столиця самостійного князівства, осїдок славянської штуки і знаня. Там заложено першу малоросійську (українську), колеґію. З іменем того міста вяжеть ся перший переклад біблїї на славянську мову, яку видано 1581 року.

Луцк мав колись значінє славного столичного міста. До нього зїхали ся були 1429 року всї европейські пануючі на спільну нараду.

Ще й нинї Волинь зі своїми містами має величезне значінє. Тому Росія боїть ся віддати її в чужі руки.

НЕ ДРОЖІМ, ЛИШЕ БОРІМ СЯ!

Не дрожім і не лякаймось
В так важну годину,
Коли в боротьбі прийдеть ся
Лягти у могилу.

За царів ми не поляжем,
Нї за їх престоли,
Лиш за нарід, що страдає
У їхнїй неволи.

В руки, братя, берім молот
Враз скалу лупаймо,
Красшу долю і свободу
В борбі здобуваймо.

Василь Шевчук.

Бедфорд, О., 1. серпня 1916.

АЛЬКОГОЛЬ -- СТРАШНИЙ ВОРОГ ЧОЛОВІКА.

Пиянство серед всїх кляс суспільности, а головно серед робітничих кляс, прибирає чимраз ширші розміри. Наслїдки, які походять з причини уживаня алькоголю, змушують державні власти застановити ся над сим ворожим явищем. Пиянство стало одним з важнїйших питань теперішних днів, бо воно грозить будучности, розвоєви штуки і культури. І коли суспільність не здобудеть ся на рішучі кроки в боротьбі з тим пиянством, сьвітови грозить неминуча руїна.

Статистики лїкарські і шпитальних заведень виказують, що в Злучених Державах умирає пересїчно 2.000 людий денно лише з причини уживаня алькоголю. По обчисленю річних звітів показало ся, що смерть забирає річно 730.000 жертв. Се жертви алькоголю. Є се по більшій части молоді люди, котрим алькоголь знищив нерви, мозок і весь внутрішний орґанізм.

Сухоти — се овоч алькоголю. Лїкарі ствердили, що на 100 сухітників лише 40 захорували з причини лихих мешкань і недостачі поживи, а решта (60!) попали в сухоти з причини уживаня алькоголю. На тих 60 сухітників припадає 15 женщин.

Загально-сьвітова статистика виказує, що на 100 сухітників-пяниць 75 попадає в меляхолію, сходить з розуму і т. п.

Алькоголь убиває благородні чувства чоловіка; він приводить молодїж до проституції; він є причиною траґічних убийств і крадежий. Статистика виказує, що протягом 8 років у Злучених Державах поповнило самовбийство 11.986 пяниць. В пенсильвенійських арештах є 1.478 кримінальників, яких замкнено за ріжні надужитя, поповнені виключно з пиянства.

В маленькій Данїї, де населенє числить 2½ міліона душ, обчислено, що алькоголь забирав річно 4.309 мущин і 4.280 женщин. Коли додати до сього, що приріст населеня є дуже малий, бо меньше ніж 8.000 річно, то прийдемо до заключеня, що тій нації грозила цїлковита руїна, а державі занепад. Се зрозуміли добре данські народні провідники і замісць шинків, почали закладати школи, читальні й инші науково-культурні інституції. В школах учили і ще тепер учать, що алькоголь є найгіршим ворогом данського народу, що його треба знищити, викорінити зпоміж суспільности. Не диво отже, що Данці живуть тепер в гараздї і добробутї. Вони вигнали з краю алькоголь; тимсамим знищили проституцію, взяли ся до науки, промислу і торговлї. Данцї є тепер найкультурнїйшим народом у сьвітї. Така мала нація має аж 71 хлопських унїверситетів і 14 рільничих шкіл. Навіть данські еміґранти в Америцї мають тут 13 своїх унїверситетів, які утримують своїм коштом. А всьо то повстало від тодї, відколи в Данїї знищено пиянство.

Алькоголь є ворогом житя. Кожда хочби найменьша чарка горівки вкорочує житю 25 хвиль. Чоловік, який від молодости кинув ся в обійми алькоголю, скоротив собі 6 років житя. Кожда кварта горівки зменьшує житє чоловіка о 11 годин.

Отже алькоголь є ворогом чоловіка, ворогом здоровля; алькоголь є ворогом щастя людини, є причиною нужди і незгоди в родинї. Длятого є сьвятим обовязком кождого нищити на кождім кроцї того шкідника. Бо нація, і взагалі людство, тодї лише дійде своїх ідеалів, коли знищить своїх найважнїйших внутрішних ворогів. Таким ворогом є — алькоголь.

ЛИСТ З ГАЛИЧИНИ.

Бразилїйська „Праця" помістила отсей лист, писаний Катериною Муц зі села Шпиколосів (пов. Золочів) до Стефана Навроцького в Ірасему (Парана, Бразилїя):

Нема з ким у нас робити тепер, самі малі дїти. Тепер житє дороге — дороге! Заки ще не вийшов давний гріш, то ще хлїб купуємо, але як вийде давний, то купувати не буде за що. У нас тепер пшениця 60 к; жито 40 к; ячмінь 30 к; овес 40 к. Дорога Сестро! Коб ти знала як ми в тих роках в страху тяжко проживали, то не годен чоловік описати. Як до нас прийшли Москалї, то наші вояки завели одних у Карпати, а других під Перемишль. А як до нас Москалї приходили, то казали нам: „Не бійте ся, ми ваші а ви наші". А як побули 9 місяців у Карпатах, то тільки їх там лягло, як великі гори. От самі собі пісню вигадали і співали її, вертаючи:

Ой Миколо, Миколушко,
Що ти ся гадаєш,
Що ти нами, салдатами,
Долини рівнаєш".

А другі Москалї вертаючи, так знова співали:

На лавочці пироги,
На припічку каша;
Не видїли Перемишля —
Й Австрія не наша".

А як Москалї, ті що так співали, втікали до Росії, то вже не казали „ви наші а ми ваші", бо казали, що то всьо „наше": косили збіже, ячмінь, жито, овес, конюшину. А на самого Петра забрали всю худобу, бо казали, що всьо „наше". Дїти і жінки плакали, а худоба до дому сама втікала, а чого не скосили, то худоба спасла, бо той трен стояв з тиждень у нас.

Коло нас був два рази бій: раз, як ішли у Карпати, то був в Грабиці, бо там ся здибали, другий раз то був бій, як вертали, в Гологорах і так здовж як Вишньовець, Дунаїв, Бережани, бо так були здовж шанцї, але Господь змилував ся і Матінка Божа. Наші добрі вояки вигнали ворога від нас. Матки Божої було в суботу, а в пятницю був бій такий, що вікна бренїли, стіни трясли ся від рана, а в ночи Москаль утік. За кілька годин приїхали наші улани — ой тось-мо плакали з радости, бо Москаль-схизматик вже не панував над нами. З Гологорів і Дунаєва і слїду не стало. Золочів не нарушений.

З ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Федерація Українців має тепер свій офіс в Ню Йорку, 611 Broadway, Room 818. Урядові години: 9—12 рано і 2—6 пополудни.

Телефон: 9927 Spring.

Всї листи і письма в справі орґанїзації і дїяльности Федерації, в справі віч і товариств, всї інформації і запити, всї грошеві й инші посилки просимо адресувати виключно до офісу Федерації:

THE UKRAINIAN FEDERATION of U. S. A.
611 Broadway New York City.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Василь Січовик.

СИБІРСЬКІ СПОМИНИ.

Козаки.

(Дальше).

Як я вже свого часу згадував, на кінци села, з західної сторони, була невеличка, досить ґарна церква. При ній був старий батюшка з діяконом, псаломщиком і цілою громадою инших слуг Божих, включаючи туди двох наймичів, котрі мали за задачу глядіти, щоби в двох печах, які містили ся в церкві при входових дверях, був зимою безперервно огонь, та щоб молячі ся душі не покинули зі студени сеї нещасливої „долини сліз і плачу".

Не думайте, що тамошний батюшка „нагриз ся" стільки сьвятого письма, що наші теольоґи у Львові. Борони Боже! Він без жадного спеціяльного підготовленя, щоб тільки читав і писав, пійшов на 3 до 4 роки до духовної школи, а відтак вже готовий батюшка! Хто має укінчену середну школу, а опісля духовну академію, сей не йде на сибірське село, але до міста з почесним титулом „батюшки-академика".

Не скажу, щоб козачня свого духовного отця шанувала. Де там! Вони занадто зарозумілі, щоб ішли до нього за порадою... Зрештою йдіть ви в неділю там до церкви, то увидите може 5 до 10 мущин, а решта — саме жіноцтво. Правда, за мого побуту бувало там повно Австрійців. Козаки-ж сидять по домах, грають в „шашки" (щось як шахи — кірґіська гра), на балалайці, або здорово хропять. Та я думаю, що прийде й між ними зміна. Зерно просьвіти, яке вщіплясть ся в наймолодше поколінє, зробить своє, але з певностию не на добро правительству!...

Для нас, Українців, дість ся там та велика шкода, що тисячі нашої молодіжи московщить ся по „русских" школах. Та дасть Бог, може і для нас настануть лучші часи...

Просьвіта є тільки між наймолодшим поколінєм, яке ходить до школи. Старші — самі анальфабети, бо знайдете всего 5% грамотних. Політикою не інтересують ся, а тільки в часі війни ті, що не вміють читати, посходять ся до грамотних і просять, аби їм розповісти дещо про війну з ґазет.

З браку просьвіти є занепад моральний і безрелиґійність. Як я вже згадував, полова мораль стоїть тут дуже низко. Дівка зовсім не встидаєть ся, коли придбає собі відкись малого потомка, і публична опінія в тім зглядї не є така строга як у нас. Тому сї обставини сприяють незвичайному зростови розпусти і проституції. А подібні полові відносини стрінете не тільки в селї, але ще скорше в місті і то не тільки в Сибіри, але й по цілій матушці-Росії. Всякому звісно, що російська женщина не славить ся вірностю для свого мужа. Не вірите — вандруйте самі по краю, або питайте тих чужинців, що тут довго переживали.

Хлопцеви можна женити ся в 18-тім роцї житя. Се я уважаю непрактичним з огляду на се, що молода пара, поживши разом 2 роки, розлучаєть ся опісля на 5 літ військової служби молодого.

Природно, що де нема моралї, там нема релиґійности. Непошанованє сьвят уважаєть ся там за щось зовсім природне. Тому-то там стрінете навіть на Великдень або Різдво людий занятих тяжкою працею, як прим. їдуть в ліс по дрова, вивозять гній за село, або їдуть по сїно і таке инше. Та зате вони дуже зарозумілі. Здаєть ся, нема більшого пана над козака, який, сївши на коня, виблискує червоними лямпасами*), неначе наш ґенерал. Слово козак — се в них щось майже сьвятого, а про селян говорять з погордою, яко про низшого сорта людий.

—o—

Тепер скажу дещо про тамошне житє наших полонених. В порівнаню з минулим по казармах і будучим по величезних ляграх, новодило ся їм тут в селї ще найлїпше. Їли се, що козаки; на пранє і инші свої потреби заробляли собі самі, хоч російський уряд видавав кождому на такі видатки по 5 копійок на місяць. Повторяю виразно: 5 копійок. А було сказано, що се має бути на мило до біля і инші потреби. Хто не заробляв гроший, сей, очевидно, мусів прати сам. Гроші на харч роздавали десятники, а сї опісля розділяли їх поміж своїх товаришів.

Біда була для деяких з мешканєм. Як тільки пригнали до села полонених, збігла ся вся козачня, щоби приглянути ся тим „потворам", але незадовго пересьвідчили ся, що се такі люди як вони, а навіть можна їх трохи розуміти. Тоді вони почали дерти ся за жовнїрами, щоби їх як найбільше взяти до себе на харч, бо за се мали дїставати 6 рублїв на місяць. Через се деякі козаки позабирали більше людий до себе, ніж їх могли помістити. І так прийшло ся деяким нашим бідним людям мешкати в комірках з телятами. На долині телятка, а на ґорі, на полаті, сплять наші полонені. Ожвивши ся з сїльськими обставинами, многі з наших бранців повишукували собі инші, лучші місця, а хто був лїнивий, остав ся на старім, — з телятками.

Найгірше дошкулював козацький риґор. З початку були сї „охранники" до нас несьмілі. Вони-ж виділи перед собою будь-що-будь людий культурнійших, умнійших, тому гейби бояли ся з початку братись до закона. Та з часом „розвезлись" і бистро глядїли за „исполненіем" російського параґрафу. І так зимою вільно було ходити по селї тільки до 4-тої години, а лїтом до 6-тої. Хто по тім часї знайшов би ся був на улици, один крок за брамою, того сейчас брала козацька патруля до арешту — на сухий хлїб і воду.

На тім тлї мав і я раз пригоду. Запросив був раз мене і одного буковинського учителя-Українця до себе на чай тамошний сїльський учитель-Малорос, про якого я вже балакав. Се було зимою і ми засиділи ся були там до 6-тої години вечером, а відтак пійшли домів. По дорозї зловили нас однак козаки і без жадного жарту посадили в холодну. На щастє прийшов нам в поміч учитель, у якого ми були в гостях. Він виганьбив козаків, і зажадав, аби нас зараз випустили. А треба знати, що козачня його досить бояла ся, бо він мав когось-там знакомого в „воинском управленію", так моглоб часом козачишкам обірвати ся по ухах...

Не вільно було також виходити поза село дальше, як одну верству, хоч менї удало ся було раз весною бути на „пашні" згаданого учителя-Малороса.

Читати ґазети було строго заборонено, як рівнож вести бесїди на політичні теми.

Борони Боже яких зносин з жіноцтвом, що однак не спиняло ріжних диванцтв і куріозів на тім тлї. Примірно таке: Десь донесли до станїци про неприличнє захованє одної вдови з полоненим, який в неї харчував ся. Кличуть обі сторони на станїцу. Атаман каже до жінки: „Що ти собі, бабо, думаєш? Твого чоловіка вбили на війнї, а ти братаєш ся з його ворогами?" А вона на те: „Робіть зі мною, що хочете й говоріть, що вам подобаєть ся, а я його люблю, хоч він Австрієць, і пійду за ним на край сьвіта". Всї присутні в станїци вибалупили на бабу очи, деякі навіть перехрестились, а атаман зі здивованя плюнув бабі в очи і казав обидвоє замкнути. Поясню, що подібних случаїв і казок є дуже богато між тамошним населенєм.

Додам, що сибірське жіноцтво фактично обдарувало полонених Австрійців особливою симпатією, через що стрічало ся, головно в місті, много родинних скандалів, на які звернув був свою увагу аж тамошний ґенерал-ґубернатор III. і видав спеціяльне розпоряджене, силою якого таку женщину, котра мала зносини з полоненим, безцеремонно саджають в холодну на три місяці. Та се, на мою думку, нічого не помагає, а тільки збільшує осторожність і хитрість женського пола.

Зимою, як звісно, козаки не працюють, а рух зачинаєть ся доперва весною, звичайно в половині мая, а кінчить ся у вересни. Тому богато з наших полонених наймило ся на лїтний сезон і сї фактично остали ся, прочих же забрали при кінци мая до величезних лягрів. Нанятим платили 6 до 8 рублїв на місяць і давали їду. З того зарібку мусїли однак сї бідні робітники віддавати третину в казну, себто до державної каси. Мабуть уряд не має вже гроша і стараєть ся заробити дещо з полонених. Хто був ремісником, сей мав роботу або для своїх, або для козаків. Взагалї такі найлучше стояли, бо своїм ремеслом заробляли собі гроші.

(Конець буде)

*) Червоні лямпаси — се червоний зависчики від пальця сукняний пасок, вшитий у шви на сподних — щось, як у нас носять ґенерали, або сьвій сукняний ремінець, який мають жандарми. Є се відзнака козака.

УКРАЇНЦІ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І ПОШИРЯТИ МІЖ ЗНАКОМИМИ СВОЮ РІДНУ ГАЗЕТУ НА ЧУЖИНІ — „СВОБОДУ".

ДЕКРЕТ

ПРО ДУХОВНУ ОБСЛУГУ ВІРНИХ ЕМІГРАНТІВ ГРЕЦЬКО-РУСЬКОГО ОБРЯДУ В СТОРОНАХ ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ.

Позаяк у тих часах вірні обряду грецько-руського численнійше виемігрували в сторони полудневої Америки, видалось у одно зібрати, що у даних обставинах в послідних часах було рішеним Сею Конгрегацією, котра в Імени Христа над вірними обрядів східних є наставницею, а що від тепер має мати значінє чи то у місцевостях, де є вже зорганізовані місії грецько-руські враз зі своїм сьвящеником і церквою, чи то у місцевостях, у котрих вірні обряду грецько-руського живуть у суміж з вірними обряду латинського.

1. Всі вірні греко-русини, як довго перебувають у сторонах полудневої Америки, залежать виключно від власти місцевого Епископа.

2. Кождий сьвященик, греко-русин, котрий приїзджає з Европи і перебуває у сторонах полудневої Америки для духовної опіки над вірними греко-русинами, залежить зовсім від власти місцевого Епископа, Епископ, під якого юрисдикцію він давнійше належав, не має над ним ніякої власти. До вітчини не може вертати ані бути відкликаним без виразного дозволу місцевого Епископа, уділеного на письмі.

3. Епископи сторін полудневої Америки, коли потрібувалиб сьвящеників грецько-руських до духовної обслуги вірних тогосамого обряду, перебуваючих у їх діецезії, зажадають їх від св. Конґреґації Розширеня Віри для справ східного обряду.

4. Тому сьвященикови грецько-руському, котрий приїхав би у сторони полудневої Америки власною волею, не візваний місцевим Епископол, ані не висланий св. Конґреґацією, місцевий Епископ не дасть жадних властий: ні правити св. Літурґію, ні справляти св. Тайни, ні инші церковні дійства.

5. Вірні греко-русини мають посіщати і удержувати власні церкви, що збудовані у місцях, де перебувають, як рівнож мають пильно заховувати всі приписи свого обряду. Однак у місцевостях; де не булоб ні церкви власного обряду ні сьвященика, і де з причини віддаленя не могли би йти до своєї церкви, хиба з тяжкою невигодою, мають приноровитись до обряду латинського чи то щодо обовязку слуханя Служби Божої чи то шодо приниманя св. Тайн; однак через се, хочби навіть зі сторони греко-русинів посіщенє церков обряду лат. було всегдашним — не вводить ся зміна обряду.

6. На перехід з обряду грецько-руського на латинський греко-русинам, котрі стало і правдиво замешкують у сторонах полудневої Америки, не можна позволити, хиба що позволить на се св. Конґреґація Розширеня Віри для справ обряду східного, коли заходять важні і справедливі причини, а їх розслідить тасама Сьвята Конґреґація.

7. Колиб однак лучило ся, що вони повернуть назад до вітчини, тоді, хоч приняли за дозволом Папським обряд латинський, їм буде вільно, за дозволом Апостольської Столиці, вернути до давного обряду руського.

8. Не вільно сьвященикам обряду латинського, під карами Апостольською Столицею установленими або які установлять ся, котрогонебудь греко-русина перетягати до обряду латинського.

9. Вірні латинники, хочби був сьвященик обряду латинського, можуть сповідати ся перед сьвящеником греко-русином, апробованим місцевим Епископом і одержати важно і дозволюючо ласку сакраментального розрішеня. Рівнож вірні греко-русини можуть сповідати ся перед сьвящеником латинським, апробованим своїм Епископом. Однак сьвященики греко-русини не будуть могли розрішити вірних грецько-руського ні лат. обряду від кар і гріхів, задержаних місцевим Епископом, без його дозволу.

10. Всім вірним котрогонебудь обряду даєть ся дозвіл, щоби, з причини побожности, могли приняти Найсв. Евхаристію, зладжену у якімнебудь обряді; а що більше, де заходилаб конечність, а не було сьвященика другого обряду, буде вільно сьвященикови грецько-руському правити Службу Божу на неквашенім хлїбі; і противно, сьвященикови латинському правити на квашенім; однак кождий заховає свій обряд у справованю.

11. Кождий з вірних так заховає припис пасхального Св. Причастія, коли його дістане у своїм обряді і від свого пароха.

12. Св. Єлеопомазанє умираючі мають дістати у своїм брояді і з рук власного пароха, але в доконечній потребі вільно його одержати від якогонебудь сьвященика, котрий однак справить се у своїм обряді.

13. Обряд похоронів і одержанє доходів у родинах мішаних обрядів належить до пароха того обряду, до якого померший належав.

14. Щоб уникнути тяжких невигід, які відси можуть вийти для греко-русинів, даєть ся їм дозвіл дні сьваточні і пости заховати після звичаю тих місцевостий, в котрих перебувають. Однак у неділї і сьвята, коли случайно припадають у один день в обох обрядах, греко-русини мають слухати Служби Божої в церкві свого обряду, як вона в місци находить ся; хоч з противного звичаю, хочби довгого, жадним способом не вводить ся зміна обряду.

15. Супружа не збороняють ся між католиками греко-русинами а латинниками; однак, для уникненя невигід, які звичайно повстають у родинах ізза ріжности обрядів, жінка, як довго жиє в супружестві, може йти за обрядом мужа, хоч через противний звичай не вводить ся зміна обряду, у якім вона вродила ся.

16. По розвязаню супружества жінка може приняти власний обряд свого походженя.

17. Супружества, як між вірними греко-русинами, так і між вірними мішаного обряду, мають бути заключені, заховуючи форму Декрету „Ne temere"; а проте супружество має благословити парох жінки і після обряду жінки.

18. Уроджені в сторонах полудневої Америки з родичів мішаного обряду мають бути хрещені в обряді батька; діти обох полів мають йти за обрядом батька.

19. Хрещенє, приняте після иншого обряду з причини важної конечности, не змінює обряду, особливо коли дитина є близкою смерти, у місци, де в часі народженя не було властивого пароха її батька; сьвященик, котрий хрестив, має властивому парохови відіслати метрику удїленого хресту.

20. Діти належать до власти того пароха, якого обряду є їх батько, з вимком уроджених з неправого ложа, а ті йдуть за обрядом матери.

А на те все, коли предложив низше підписаний Вп. О. Секретар Сеї Св. Конґреґації на послуханю дня 22. марта с. р. Св. Отець наш Венедикт, з Божого Провидїня Папа XV, згодивсь і потвердив, і теперішний Декрет приказав видати, щоб мав значінє на 10 літ, відкликаючи все те, що поперед у сїй справі було ухвалене його попередниками.

Дано в Римі, в будинку сеї Св. Конґреґації, дня 27. марта 1916 року.

Домінік Кардинал Серафині, префект;
Єронім Роллєрі, секретар.

(Бразилійська „Праця", ч. 25, з дня 22. червня 1916).

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.

„Свій до свого".

Перва і не два чуємо ми на вічах, мітинґах і инших місцях слова: Свій до свого! Можливо, що дехто під сими словами розуміє: свій свого обікрасти, свій свого бойкотувати, свій свого в пику валити...

Від тих слів, „свій до свого", нині залежить доля нашої дорогої Вітчини. Брак промислу і торговлї межи українським народом дасть ся відчувати тепер підчас великої війни в Европі. Наші Українці завели ся на словах: Радше до жида, ніж до свого: нехай бере шуфлю і працює у фабриці так, як і я; не дочекає він сего, щоб моїм центом доробив ся! Нощо має наш Українець отвирати якусь ґросерню, бучерню або якийсь инший офіс межи своїм народом, коли ми знаємо дуже добре, що його батько був кріпаком, вигнанцем і чорноробом; тож чому не бути і його синови тим самим, чим його родичі? А що найгірше: навіть як би хтось і всців якусь спілку заложити, то всі зараз крикнуть, без огляду на те, чи в тій спілці є вже які приходи чи ні: „Дай нам усім роботу, бо як ні, то бойкотуємо!"

І чи може український нарід з такими засадами виборити собі імя межи иншими народами? Відповідь маємо вже готову і то дуже поучаючу.

Коли бельґійський нарід знайшов ся під протекторатом Німеччини, тоді всі промисловці в Злучених Державах, почавши від банкирів, а скінчивши на бізнесменах від чищеня обуви, закричали на цілий сьвіт: „Даймо поживу для Бельґії!" Такий самий звук привитав Жидів і Поляків, а про галицьких мужиків Українців, про їх голод, про їх нужду — ані чичирк. Хто там клопоче собі голову Українцями! Чи може ті Українці славні із своєї торговельної знайомости межи чужинцями? А вжеж ні! Бо заздрість брата Українця до свого брата не всціла загинути і тимсамим причинила ся до нашої нужди та до побудованя великої стіни, котра ділить наших Українців від инших народів.

Щоб Пов. Читачі не думали, що я не пишу правди, то нехай заглянуть у свої провінції і спитають самі себе, кілько разів вони купували товар в українськім шторі?

Я мав нагоду переїзджати по деяких провінціях Злучених Держав. Коли подибав якого сараку Українця-бізнесмена, то на мій запит, як йому ведеть ся межи Українцями, він стиснув плечима і з великим жалем відповідав: „Як би не чужинці, то я вже давно збанкротував би". Притім мушу зазначити, що трафляли ся місцевости, в котрих Українці займають ся якоюсь роботою на поли політичнім, а притім заявляють, що вони соціялісти-робітники. Але коли побачать свого брата-робітника, що заложив бучерню або ґросерню, то зараз його бойкотують, бо мовлять: „прий соціяліст — а диви і він покидає шуфлю і хоче бути капіталістом". Факт сей подибав я, будучи в Нюарку на вічу, а принагідно вступив до знайомих менї товаришів, котрі тяжко запрацьованим грошем заложили бучерню і ґросерню під назвою „Українська Спілка". З великим здивованєм я довідав ся, що жаден нюарський Українець не пійде, після клича „Свій до свого", там купувати, а навіть не роблять сього соціялісти, котрі хотять провадити нарід до більшої культури. Одно лише щастє, що не жадають, аби сею ґросернею і бучернею не зараджував загал, значить: народ.

І чи в такий спосіб ми, Українці, здвигнемо свій прапор і вступимо в ряди з иншими народами?

Чи зневіра і заздрість до своїх братів виборе „Вільну Україну", поставить наш український народ на рівнім степени з иншими націями? Ні! Як довго ми будемо сварити ся і бити ся о се, хто має першенство вкусити кавалок хлїба, так довго вороги будуть забирати нам сей хлїб, а ми позістанемо без нічого.

Тут мимоходом мусимо пригадати собі діточу казочку: Двох дурних знайшли оріх і не могли ним поділити ся. Прийшов між них третий, мудрий, і так їх погодив, що зерня з оріха сам зїв, а їм, дурним, дав по половині лушпини з сього оріха.

Такесаме лучаєть ся і межи Українцями. Чужі використовують нас тоді, коли ми один другого бойкотуємо. Без торговлї і промислу жаден нарід не може виборити собі права на самостійне істнованє. Гляньмо на Жидів, або на малу націю Греків. Де вони лише прибудуть на чужину, все старають ся запроваджувати якусь торговлю.

От побачимо, як наші Українці пійдуть за кличем „свій до свого" по скінченю війни...

Неодин чужинець лиш з усьмішкою глядить, як ми межи собою провадимо ріжного рода сварні та непорозуміня, замісць вдарити ся в чоло, як би то зарадити, щоб наші брати вигнанці, повернувши домів, не дали ся натягати грубо чужинцям. Нині всі офіси з написию „posyłamy i sprzydajemy szifkartu do każdego kraju bardzo tanio" стоять пусткою, хиба лиш тільки листи пересилають до краю, але все рент і робітника їм треба заплатити, бо вони знають наперед, що наш Іван або Гриць усі кошти нюплатить, вертаючи домів.

Тому наші українські орґанізації, як У. Н. Союз, Р. Н. Союз, котрі мають свої популярні орґани-часописи, повинні сю справу докладно обговорити і научити братів Українців, що означають слова: „Свій до свого" і яку вони користь приносить для своєї нації.

Буває, що часом наш Українець спроневірить у своїм бізнесі чиюсь пятку, то тоді ми всі його на гак: вішаємо, публикуємо, не даючи йому часу поправити ся, або віддати заподїяну ним шкоду. А як се лучить ся з яким чужинцем, як н. пр. „Przestrzelski, Grochowski, Bracia Dajtsz" з Ню Йорку, у котрих попропадали тисячки долярів наших Українців, — то се нічого, бо се діло на порядку дневнім.

Тож пора зрозуміти нам уже раз, що коли своїх будемо підпирати в торговли і в меньших бізнесах, то тимсамим наш нарід збогатить ся і осягне лучші права у других народів, бо тоді хтось мусить з нами числити ся.

Іван Керавнос.

З PHILADELPHIA, PA.

Під розваґу вічевому комітетови в Філядельфії.

Як усім відомо, дня 11. червня 1916 р. відбуло ся в Філядельфії всенароднє віче. Справозданє з сього віча, підписане його секретарями, було поміщене в „Народній Волі". У тім справозданю читаємо, що справа з розпродажі відзнак не є рішена. А з якої причини? Певно, що тут мусить бути щось неясне, тому, що одиниці, котрі зобовязали ся продавати ті відзнаки, не дали відповідного справозданя з розпроданих відзнак. Вічевий комітет, зглядно його предсїдатель повинен скликати в тій справі засїданє і дати публично заґалови до відома, скільки відзнак продано, а скільки ще є і на яку суму.

Відомо також усім, що зібрані на вічу добровільні жертви мали бути відіслані на руки д-ра Сіменовича. За ті гроші мають ся видати книжку про Галичину в анґлїйській мові. Що властиво стало ся з тими грішми? Моїм бажанєм, як і богато других, булоб, аби предсїдатель сю справу публично пояснив і заспокоїв інтересованих в тім людий.

Кость Питляр.

З NEW BRITAIN, CONN.

Аматорське представленє.

Дуже приємний вечер урядив новорітенський кружок „Бандурист" для своїх гостий, запрошених на недїлю, 30. липня с. р., виставляючи народну драму „Ой не ходи Грицю на вечерниці". Ся штука є дуже ґарна, хоч досить трудна до вистави, та мимо того молоді аматори, зпоміж котрих деякі виступали перший раз на сцену, вивязали ся зі своїх роль під. кождим зглядом знаменито, про що сьвідчать щирі признаня публики.

На першім місци дуже добре вивязали ся зі своїх роль: А. Роман (Маруся), Ст. Явін (Гриць), Т. Щудлик (Хома), К. Подобінська (хазяйка), Ст. Толочко (Дмитро), М. Керілейза (Галина), Т. Роман (Дарина) і А. Герент (1-ша дівчина), віддаючи їх як правдиві артисти. Варто тут згадати про п. Т. Щудлика, який через цілий час грав свою ролю викривленим природою виговором та мимо того віддав її з хистом фахового артиста. Зовсім добре відіграли свої ролї: А. Вовк (Шураїха), В. Степась (Ворожка), П. Явин (Потап) і В. Скиба (Охрим). Не злє також випали прочі дрібні ролї: В. Моравського (1-шого парубка), М. Пирога (2-го парубка) та Ева Вовк (2-гої дівчини). Ті побічні ролї, хоч зачисляють ся задля своєї короткости до невдячних, були мимо того так добре відограні, що з цілостию дуже добре гармонізували.

По представленю виступив на сцену цілий хор і відспівав пару народних пісень.

Се вже четверте з ряду більше представленє, які уладив с. р. згаданий кружок, кромі двох концертів: одного при кінци минувшого року в честь митрополита А. Шептицького і другого в марті с. р. в честь Т. Шевченка. Длятого й не дивниця, що члени кружка зискують собі чимраз ширшу симпатію в своїх і чужих людий, які послїдним разом, хоч як було горячо, заповнили по береги нову українську салю, стоячи задля браку місця довше ніж три години на ногах підчас представленя. Між гістьми було богато з инших плейсів як: Гартфорд, Терівіл, Плейнвіл, Брістол, Мерідeн і Берлін. Було також досить поважне число Поляків, кількох Анґлїйців, угорських Русинів, а навіть досить споре число наших людий, які, колись, через ріжні роздори опустили свою церкву, приставши до „православної".

Щасть Боже, „Бандуристови" в його добрих дїлах на славу рідного народа!

Присутний.

КУПУЙТЕ ПЕРЕПИСНІ КАРТКИ (посткарти) Івана Франка
6 КАРТОК ЗА 25 ЦНТ.
Меньше не висилаєсь. До набута в адміністрації „Свобода".
Замовленя посилайте на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Висилка гроший ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ
ПІД ЦІЛКОВИТОЮ ҐАРАНТІЄЮ. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:
S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

В трамваєвій катастрофі згинуло 18 осіб.

В часї суботнїшньої трамваєвої катастрофи в Еко, недалеко Джанставн, Па., згинуло 18 пасажирів, а 30 одержали тяжкі рани. Моторман трамваю, оминувши великий закрут, стратив контролю над трамваєвим гамульцем. Трамвай з цїлою силою гнав вперед. Проти нього надїхав з Джанставн другий трамвай і хотїв чим скорше його оминути. Але не вспів доїхати до зворотницї (свіч), бо противний трамвай заступив йому дорогу. Наступило сильне зударенє, якого жертвою впало богато пасажирів.

Родичам не вільно карати своїх дїтий.

В Донди Лейк, Н. Дж., батько покарав легко своїх двох маленьких синків. Се побачив полїсман і забрав батька до суду. Перед судією батько оправдував ся, що мусїв їх покарати, бо вони дуже великі вітрогони і не дають людям перейти спокійно улицї. Однак судія не зважав на оправданє батька і присудив йому 25 долярів кари. Не вільно карати дїтий. Треба їх словами і наукою привчувати, щоби не виправляли непотрібних збитків.

Компанія полїції і три амбулянси збудили пияка.

До полїційної стації при улицї Ґрінвіч в Ню Йорку хтось доніс, що на улицї Вашінґтон лежить труп мущини. Полїція і амбулянси рушили на місце випадку, де ждала вже цїла товпа народу. На подвірю, розпростертий на камяних плитах, лежав горілиць мущина. Руки мав зложені на грудях, а в руках мав карточку з написию: Вічная память. Покликаний коронер ствердив, що чоловік жиє. Зараз збудив „умерлого", котрий однак був так пяний, що не міг устояти ся на ногах. Полїсмени зараз взяли ся до роботи. Посипали ся палки по низших і висших частях тїла пияка. Його забрано перед судію, котрий його увільнив, а розярена полїція пошукує за тим, що так чудово закпив собі з неї.

Сумний конець веселої забави.

27-лїтний Цїмерман бавив ся в суботу вечером в городї своїх родичів в Ню Йорку. Мав добре товариство, тому і забава була весела. В часї забави уживали, як звичайно, напитків. Маючи трохи „в голові", Цїмерман думав, що справить собі і гостям ще більшу присмність, коли кине фляшкою у вікно свого покою. На нещастє рука вийшла з рівноваги і він замісць у своє кинув фляшкою в инше вікно, де мешкали щойно побравші ся люди. Фляшка вдарила в голову молоду жінку і вона впала зімлїла на землю. Муж зімлїлої скочив в розярению до Цїмермана і побив його так сильно, що лїкарі стратили надію удержати його при житю.

Муж знайшов трупа жінки і дитини.

В середу вечером посварив ся в Ню Йорку муж з жінкою, що вона запізно приготовила вечеру. Бити її не бив, лише накартав словами. Жінка так тим загризла ся, що другого дня, коли муж пійшов до роботи, вона замкнула вікна і двері, відкрила три ґазові курки і удусила ся разом з 10-лїтним сином. Вечером коли муж вернув домів, побачив, що двері замкнені з середини. Коли довший час пукав і нїхто не відзивав ся, він виломив двері і на серединї хати побачив неживу жінку, а на грудях у неї мертву дитину. Сейчас дав знати на полїцію, котра стягнувши з нього протокол, випустила його на волю.

Крав з голоду.

В Нюарку, Н. Дж., зловили нюйорського „спорта", котрий вибив ювілєрови вікно і набрав дорогоцїнностий вартости $10.000. Лише почав утїкати, як якийсь незнаний йому чоловік зловив його. Дорогоцїнности відібрано, а коли його спитали, пощо він крав, він заявив, що був дуже голодний і не мав за що купити їсти, тому мусїв красти. Його віддано судовим властям.

Скочив з 42-го поверха і згинув на місци.

Минувшого четверга цїла долїшна часть Мангаттану, біля головної почти в Ню Йорку, була сьвідком зворушуючої драми. 70-лїтний старець скочив з 42-го поверха і розбив ся на місци. Подія розіграла ся о 12-тій годинї в полуднє на високій вежі Сінґера. Саме тодї всї робітники вийшли з офісів на обід. Нараз побачили, як в повітрю летить тїло чоловіка. Тїло обернуло ся шість разів у воздусї і впало на улицю, де розбило ся на дрібні части. Голова трісла, мозок розприскав ся, руки й ноги поломали ся. На той вид злетїла ся велика товпа народу. Всїх переняв якийсь зворушуючий жах; жінки плакали і деякі умлївали, а мущини дрожали наче від пропасницї. Крики і зойки були такі голосні, що з подальших фабрик повибігали на улицю всї робітники. Цїле пополудне нїкого не брала ся жадна робота. Всї, що бачили сю сцену, ходили зворушені і перестрашені.

Самовбийник був урядником великої асекураційної компанії „Мютюал Лайф" в Ню Йорку. 5 хвиль перед 12-тою годиною дістав він позволенє від урядника вежі Сінґера, що може пійти на вежу і подивити ся на нюйорську околицю. Коли вже мав позволенє в руках і був готовий увійти до елевейтра (вінди), зателєфонував на головну стацію детективів, що він відбирає собі житє самий, отже за його смерть не треба нїкого підозрівати. Сейчас сїв на елевейтор і поїхав на верх вежі разом зі сторожем дому. За пять хвиль щез з очий сторожа. Заки сторож за ним оглянув ся, він лежав уже мертвий на улици.

Коли детективи дістали від самовбийника телефон, пустили ся з поспіхом під вежу, щоби перешкодити йому в самовбийстві, та заки прибули, побачили його вже, як падав на землю. Вежа, відки скочив 70-лїтний старець, є висока на 548 стіп.

У знайденім при нім листї є написано, що він терпів на хронїчну недугу, якої не мож уже було вилїчити. Перед роком умерла його жінка і він все ходив засумований. Перед сусїдами скаржив ся, що не всилї переболїти смерти жінки. Жалував ся також, що щось його мучить, не дає йому нїколи спокійної хвилї. Удавав ся за порадою до двох шпиталів, але нїщо йому не помогло. Вкінци рішив ся покінчити самовбийством.

Коли жінка не хоче дати ся цїлувати, мужеви прислугує право її вибити.

„Муж має право вибити свою жінку, коли вона не позволяє йому себе цїлувати", — таку опінію видано минувшого тижня в однім із міських судів в Бруклинї, Н. Й.

Гарна, 30-лїтна жінка Ш. Бекер подала до суду на свого мужа скаргу за побитє.

Вже десять лїт минуло, коли Бекери побрали ся. Однак перед двома роками взяли були розвід і розійшли ся. В січни сего року знова погодили ся і жили разом спокійно. В понедїлок вечером припадала річниця їх шлюбу. Бекер нагадав собі давні щасливі лїта і розібрало його на любов.

„Я хотїв поцїлувати жінку, пане судія", — оповідав Бекер в судї. „Хотїв її до себе пригорнути; обняв її і просив, щоби мене поцїлувала. Але вона не хотїла на се згодити ся і відтрутила мою руку. Я знова зачав до неї примилювати ся, а вона мене в лице.

„Тодї я, пане судія", — сказав Бекер, „вхопис її, перекинув на колїно і вибив".

Коли Бекер оповідав цїлу подію, жінка зі встиду почервонїла, але мусїла признати, що муж говорив правду. По короткій надумі судія видав отсей вирок:

„Не бачу великого злочину в тім, що муж вибив свою жінку за те, що не хотїла позволити мужеви себе поцїлувати. Обжалуваного увільняєть ся від кари".

Бекер гордо споглянув на свою жінку, на яку рішенє суду зробило, здаєть ся, добре вражінє, бо обоє в згодї опустили судову салю.

По 12 лїтах побачила свої дїти.

Матїр, яка вже від 12 лїт не бачила своїх дїтий, а тепер знова є разом з ними, не може натїшити ся щастєм. В 1904 роцї помер її муж, а вона осталa сама з дрібними дїтьми. Троє з них, найстарші, могли вже дещо заробляти, а двоє маленьких були ще під опікою матери. Коли в кілька місяців по смерти батька дїтий матїр захорувала, дїти знайшли ся в дуже скрутнім положеню. Голодова смерть заглянула в очи і матери і маленьким дїтям. На щастє знайшли ся добрі люди; жертвували хорій вдові кілька долярів, а дїти забрали до себе. По часї мати виздоровіла і хотїла побачити своїх маленьких синків. На жаль не могла їх бачити. По дїтях і родинї, де дїти перебували, загинув слїд. Мати пошукувала за ними в ґазетах, але дарма. З початку плакала, бо жаль їй було дїтий, відтак переняла ся думкою, що дїтий вже нема, а коли де є, то вона, мама, вже їх нїколи не побачить. Так пережила вона 12 лїт. Протягом того часу майже що дня плакала, коли лише прийшли їй на думку дїти. Аж минувшого тижня вичитала вона в ґазетах, що та родина прибула з Нїмеччини до Ню Йорку. Урадувана матїр удала ся до вказаного в адресї дому і на щастє побачила їх живими. На перший вид зімлїла з радости. Дїти виглядають здорові. Мами не пізнають, але кажуть, що вони є у стрийни, а мами не мають. Матїр дїтий не мала слів подяки для добрих людий, що поратували її і її маленьких дїтий в нещастю.

ВІСТИ З КАНАДИ.

Всї хотять бути послами.

В Канадї надходить час провінціональних виборів. Як звичайно водить ся між нашим народом, кождий хотїв би бути послом. Такий кандидат на посла не зважає на те, чи він здібний на той уряд чи нї, але хоче бути... щоби бути. Про таких кандидатів довідуємо ся з канадійського „Українського Голосу" ось-що:

„В осени б. р. мають відбути ся провінціональні вибори. Та як зачуваємо, в околици Канори (Саскачеван), дуже богато людий хочуть кандидувати на послів, а то: українські учителї, фармері, бізнесмени і кількох рівів (війтів). Кождий дуже добре знає, що лише один буде вибраний, але Українцї, як звичайно, тримають ся „купи" і хочуть разом всї бути послами. Як ходить чутка, то до сього часу хочуть разом сїмох на один округ кандидувати.

„Охочі кандидати повинні зрозуміти, що в такий спосіб можуть пошити ся в дурнів, як се вже стало ся попередно.

„Тож, панове кандидати, будьте більше розсудними, будьте людьми, беріть ся до такої справи, як вибір українського посла, щиро, сердечно і розумно. Не треба казати: коли Василь хоче бути послом, то і я буду кандидував; або: коли учитель має охоту бути послом, то і я, бо я рів (війт).

„Порозумійте ся всї і всї для одного, а один для всїх; в таких справах треба працювати спільно, а тодї пожадана цїль буде певна".

Велика потреба робітників.

Жнива зближають ся, а робітників нема. Куди не обернеш ся, всюди питають за робітниками, тому і платня значно пійшла в гору. В Манїтобі платять женцям по $2.50 денно і харч. В Саскачеванї платять по $3.00 денно і харч. Сподївають ся, що цїна пійде ще висше.

Дорожня зростає.

Після справоздань державних урядників, сего року Канада не буде дуже тїшити ся своїм урожаєм. Хоч з весни заносило ся на найкрасший врожай пшеницї, то відтак прийшли зливи і град і наробили подекуди богато шкоди. Та гірше від граду нищить збіже т. зв. чорна ржа, що кинула ся на пшеницю майже в цїлій полудневій Канадї. З огляду на се, що сегорічний врожай не дошпше торічному, підскочила по складах цїна пшеницї, а за нею і мука. В протягу тижня мука підскочила на 80 центів за мішок. Вінніпеґські пекарі заявляють, що в найблизших днях, коли мука не впаде на цїнї, вони будуть примушені продавати хлїб по 6 центів за бохонець.

„Русскій Голосъ" збанкротував.

„Русска", чи радше кацапська рептилька в Едмонтонї „Русскій Голосъ" звинула крилця свого істнованя ще з початком липня с. р. Ся часопись голосила свого часу, що „мазепинство" в Канадї вже чисто щезає, а приходить пора — русскихъ. Се була одна з тих часописий, що не признають рації істнованя нїкому, лиш собі. „Русского Народу", такої самої кацапської рептильки у Вінніпеґу, також не видати вже від довшого часу. Православний „біщоп" поїхав, батюшка Поплавський забрав ся, тай Гладика, кажуть, вже нема. Щось не ведеть ся кацапам в Канадї.

Дїточий паралїж.

Дїточий паралїж загощує поволи і до Канади. В провінції Онтеріо начислили вже 17 випадків сеї страшної недуги. У Вінніпеґу було вже чотири випадки дїточого паралїжу.

НОВИНКИ.

Вирок на Лїбкнехта відкликано.

Часопись „Франкфуртер Цайтунг" доносить, що судові власти уневажнили вирок, яким засуджено звісного соціялїстичного посла Лїбкнехта на 30 місяців тюрми. Військовий суд має ще докладнїйше розслїдити сю справу. Розправа визначена на середу, 16. серпня.

Гора Етна вибухає.

З Риму доносять, що з кратеру гори Етни, глибокого на 1.200 стіп, вибухає кипяча лява і ширить довкола страшне знищенє. Найсильнїйший напір ляви відбуваєть ся в полудневозахідну сторону. Мешканцї в переполосї утїкають, аби не наразити ся на неминучу смерть.

В память погибшого Імельмана.

В честь погибшого нїмецького летуна Імельмана, що знищив 18 анґлїйських і француських лїтаків, анґлїйський летун скинув вінець з живими цьвітами, на котрім виднїла напись по анґлїйськи: „Для оберляйтнанта Імельмана, погибшого в битві 18. червня. Скинено 30. червня в память хороброго і завзятого противника. Анґлїйський віддїл летунів".

Дефравдація в нїмецькім банку.

Урядова вість з Берлїна доносить, що один з більших нїмецьких банків в Берлїнї збанкротував. Банкротство наступило 15. червня б. р., коли державні власти переводили контролю. Контрольна комісія виказала дефравдацію 300.000 марок чистих гроший, а крім сього пропали також цїнні папери, яких вартість ще доси не зсумована. Дефравдантом є урядник того банку. Він утїк зі своєю нареченою і державні власти ще доси не попали на слїд його утечі.

Протягом 11 годин побудовано школу.

В Велінґтон (Нова Зеляндія) уряд одної церкви на засїданю в пятницю вечером ухвалив побудувати школу, але так скоро, щоби вже в недїлю можна було школу отворити. В суботу рано зійшло ся около 5.000 людий до роботи. Праця почала ся о годинї 6.30 рано і заки наспів час снїданя, весь потрібний матеріял був уже приготовлений. О годинї 9.30 був готовий фундамент. О год. 3.30 пополудни вже стояли вибілені стіни, о 4.30 побудовано дах, а о годинї 5.30 вечером вложено двері і вікна і робота скінчила ся. Другого дня, в недїлю рано, сьвященик отворив торжественно школу, а в понедїлок почала ся наука.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Іван Франко.

ІЗ КНИГИ КААФ.

I.

У снї зайшов я в дивную долину.
Було так ясно, тихо, легко в нїй,
Що бачилось менї: не йду, а лину.

Сьміяла ся в пишноті весняній
Природа пахощами вся облита,
І скрізь співав пташок незримих рій.

Сріблом на збочах хвилював лан жита,
Верхом шумів-гудів відвічний ліс,
В низу була велична тайна скрита.

В низу був луг, і з нього вітер ніс
Такі роскішні пахощі, що груди
Аж ширшали і дух у тїлї ріс.

А йшли ті пахощі з квіток, що всюди
Росли — барвисті, дивних форм, яких
Мабуть нїколи не плекали люди.

Хилячись до тих квіток палких
Я чув, що й спів солодкий з них виходить,
Мов пасма тонів нїжних і мягких.

Між тих квіток дївчат богато ходить,
Всї в білому, в вінках і скиндячках,
І одна одну все за руку водить.

У всїх маленькі кошики в руках
І кожду квітку пильно оглядають,
Пестять і підливають на грядках.

Не рвуть квіток співучих, та зривають
Із кождої ростинки по листку
І бережно у кошики складають.

І бачучи забаву їх таку
Я мовив: „На що ті листки, дївчата?
На лїк, на страву їх рвете яку?"

І мовила одна: „Рвемо для сьвята.
І не на лїк, бо для здорових се;
І не на страву — сита наша хата.

„А хто до уст листок сей занесе
І розгризе і сок його скоштує,
У того серце роскошию стрясе;

„У того сьміліcть душу напростує,
У того радість очи прояснить,
Турботи всї розвіє й пошматує.

„Твій сум, твою зневіру хоч на мить
Прогонить він: ти станеш мов дитина,
Всю суть свою ти мусиш відмінить.

„Всїм любий ти, хоч круглий сиротина,
І любиш всїх, щасливий в тій любі.
Кааф у нас зоветь ся та ростина".

Пійшли. Та йдуть і мовлять инші дві:
„А ти не рад листків тих скоштувати
І занести їх там, своїй верстві?

„Чи все в вас має лютість панувати,
Зневага до людства, погорда й їдь?"

І кинувсь я листки ті дивні рвати.
Ось вам пучок їх. Нате та гризіть!

II.

Поете, тям, на шляху житевому
Тобі перлини-щастя не знайти,
Нї захисту від бурі, злив і грому.

Поете, тям, зазнати маєш ти
Всїх мук буття, всїх болїв і унижень,
Заки дійдеш до сьвітлої мети.

Поете, тям: лиш в сфері мрій, привиджень,
Ілюзій і оман твій рай цвите,
А ґенїй твій, то міць суґґестій, зближень.

Пророцький дар у тебе лиш на те,
Щоб инший край обіцяний вказав ти,
А сам не входив у житло сьвяте.

І серце чулєє на те лиш взяв ти,
Щоб кождому в день скорбų пільгу ніс,
І в горю слово теплеє сказав ти.

Та з власним горем крий ся в темний ліс!
Нїхто до тебе не простягне руку
І не отре твоїх кровавих сліз.

Та не міркуй, що родивсь ти на муку,
Бо й роскошів найвисших маєш часть,
У творчій силї щастя запоруку.

Усе, чого тобі сей сьвіт не дасть,
Знайдеш в душі своїй яснїйше, краще:
Найвисшу правду і найбільшу власть.

Ото й минай все темне, непутяще,
Весь злудний блиск, тріюмфи хвилеві,
Все підле, самолюбне і пропаще.

І бережи на своїй голові
Вінок незвялий чистоти і ласки
І простори, мов квіти полеві.

У маскарад житя іди без маски,
На торжище цинізмів і наруг
Виходь з ліхтарнею з старої казки:

В нїй щезне тїло, появить ся дух,
Прозора стане явищ темна маса.
І будь ти людям не судя, а друг

І зеркало й обнова. Guarda e passa.

III.

Ґуманний будь, і хай твоя ґуманність,
Пливе з криницї чистої любови,
Якої не мутить пиха й захланність.

Ґуманний будь не так як богослови,
Що надприродним ліктем довг свій мірять,
Льву такають, а гримають ослови,

Братами мають тих лише, що вірять
У їх закон, в їх повісти і чуда,
До „вічних благ" все ласо зуби шкірять,

Та цїдять муху, щоб ковтнуть верблюда.
Не те, щоб всїх любив — се вже над міру,
А не бажай нїкому зла та худа.

Всїх благ і брехень не бери на віру,
На фальш і зраду май порядний дрюк,
І не давай з братів лупити шкіру.

Лише не сердь ся, не заламуй рук,
Котячу флеґму май усе в запасі,
Не вір облесним, стережи ся злюк,

А дармоїдам все кажи: А засі!

IV.

Як трапить ся тобі в громадськім дїлї
Здобути голос, вплив якийсь і значність,
Народ вести, снувати пляни сьміл,

То памятай і все май ту обачність,
Не вірити і не дуфать нїколи
На княжу ласку й на народну вдячність.

Бо княжа ласка як той сніг на поли,
Що вітер здує, в південь злиже сонце,
І лишить чорний ґрунт, пустий і голий.

Народна вдячність, — ти фатальний гонче,
Що злою вістю все прибудеш вчасно,
А з доброю все спізниш ся доконче!

І не міркуй, що де ти бачиш ясно,
Там иншим з твого слова засвитає,
Хаос думок уложить ся прекрасно.

Не вір, що люд твої заслуги пощитає,
Що задля них одну дрібну провину
Тобі простить! Він судить — не питає.

І знай, коли щасливую годину
Ти прожівав, щоб инших взять під ноги,
Тебе самого безпощадно в глину

Затопчуть, як камінчик в брук дороги.

V.

Ти йдеш у вишукано-скромнім строю
І згірдно так глядиш на сю пропащу,
Що натяк сам — назвать її сестрою

Ти за зневагу приняла б найтяжчу.
Ти чесна! Двайцять вісім лїт проживши
Ти весну молодости вже найкращу

Пустила мимо! Ти пройшла не пивши
Поуз криницю втіхи житевої,
Уста свої призирством запіпивши.

Чого ти ждеш? Чи ще весни нової?
Вона минула вже безповоротно.
Ти гордо йдеш, та вже цїпкії звої

Жаль простягa, та вже тобі турботно,
Вже щось гірке під серце підступає,
Сумне, як день, що йде понуро-слотно.

Чи то не завість по душі щипає?
Минаєш ту пропащу мов не бачиш,
А скоса зиркнеш — щось в устах злипає...

Мабуть в ночи до подушки заплачеш!

(Конець буде).

ШІКАГО, ІЛЛ.

Читайте та незабудьте, що українське сьпів. товариство „Бандурист" устроює КОНЦЕРТ получений з ПРЕДСТАВЛЕНЄМ а дохід з сего на вдови і сироти в старім краю. Концерт і представлене

„КУМ МІРОШНИК"

— відбудеть ся —

В НЕДІЛЮ, 20. СЕРПНЯ С. Р.

в гали при укр. народній церкві на Іpi при Робей о годині 7.30 вечером.

В концерті бере участь хор російських Українців з їхньої народної церкви св. Юрія.

Саме слово „на вдови і сироти" вистарчить, щоби шікаговські Українці прийшли всі як один на сей вечерок та своєю присутностию помогли нещасним братам та сестрам. Тож і без сумніву комітет сподієсь численної публики. — Всіх запрошує 98-99

ТОВ. „БАНДУРИСТ".

ЮНҐСТАВН, О.

Повідомляємо всіх тутешних Українців, що заходом юнґставнських товариств відбудеть ся

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20. СЕРПНЯ С. Р.

О ГОДИНІ 7-МІЙ ВЕЧЕРОМ

в EXULSEN HALL, 140 W. Federal St., cor. Federal & Hazel Sts., (над „10 центовим" штором),

на котре прибуде п. МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ.

Рівночасно запрошуєть ся всіх Товаришів і Товаришок з Юнґставн і околиці на те віче прибути. П. Мирослав Січинський буде мав виклад з історії України і про чужі народи, як також про політичне положенє в теперішнім часі.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ ДЛЯ ВСІХ.

98 КОМІТЕТ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

В СУБОТУ, ДНЯ 19. СЕРПНЯ 1916

— відбуде ся —

ТОРЖЕСТВЕННЕ ВІДКРИТЄ ПРАПОРА

ТОВАРИСТВА „БОРБИ"

в DASING HALL, 324 Springfield Ave., cor. Morris Ave., Newark, N. J.

ПРОГРАМА:

О годині 3.30 пополудни зберуть ся Товариства з праворами на Чартон Стріт, звідки вирушать походом Норт Стрітом на долину до Брод, а відтак завернуть на Спрінґфілд Аве., де просто підуть до висше згаданої галі.

О годині 7.30 вечером розпічне ся КОНЦЕРТ привітною промовою, яку виголосить т. М. СІЧИНСЬКИЙ. Опісля будуть слідувати декламації і співи. На закінченє українське тов. „Бандурист" відограє одну українську і одну англійську вязанку.

Хорові пісні відспіває хор „Аматорського Кружка" під управою п. Гр. Романкова.

Хто явить ся на концерті, почує гарні промови, співи, музику та побачить вільноручні вправи товариства Укр. Січові Стрільці з Джерзи Сіти.

ВСТУП НА КОНЦЕРТ 25 ЦНТ.

ПО КОНЦЕРТІ ТОВАРИСЬКІ ЗАБАВИ.

98-99 КОМІТЕТ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся 20. серпня с. р., точно о годині 2.30, в гали німецькій. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Баранюк, секр.

АКРОН, ОГАЙО. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дуже важний мітінґ відбудеть ся дня 20. серпня с. р. точно о годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу всі члени мають явити ся. Котрі члени довгують, мають всі свої довги вирівнати, бо в противнім разі заплатять кару $1.00, або можуть бути вичеркнені з Братства і з У. Н. Союза. Просить ся всіх членів, аби привели по одному новому членови до Братства. Будеть ся приймати без вступного до Братства, а до У. Н. Союза після статута. — Й. Борсук, предс.; Р. Гайовий, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Велика нагода всім Українцям і Українкам, мущинам, женщинам і молодим дівчатам, забезпечити ся на лиху годину. Подаю всім до відома, що дня 6. серпня с. р. заснувало ся тут у Дітройт, на Вест Сайд, товариство „Запорожська Січ". В сам день заложеня сього товариства приступило 27 членів. Приймаємо також женщини і дівчата. Вступ для нового члена або члениці за перший місяць $1.00, а за другий місяць 50 центів, як по всіх инших товариствах і братствах. Не відтягайте ся, Родимці, і приставайте до „Запорожської Січи" на честь і на славу. Хто би захорував, дістане запомогу. Ошуства чи обманства не буде. Касієр грошей не забере, бо має свій виплачений дім і є чоловіком характерним; його тут знають уже кілька літ. Піднесім ся і даймо ся грімко чути, що ми тут жиємо. Гляньте на Поляків, кілько тут братств і товариств польських! А чому нас ніхто не знає?... Даймо ся чути, а зростемо у велику силу. Цілий той місяць будемо приймати членів і членниць кождого вечера. Можете вписати ся в неділю. Прошу голоситись до секретаря під ч. 22 Cicotte St. — М. Присташ, кошовий; Д. Собашка, кас.; В. Чорній, секр.

НАЙНОВІЙШІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

—o—

МАНІҐРУЛА. Комедія в одній дії, зі співами і танцями. Ціна ....10 цнт.

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПІДРУЧНИК до науки німецької мови зі словарцем. Ціна ....30 цнт.

ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА, для народних шкіл. Ціна ....60 цнт.

350 ЗАГАДОК молодим і старим на забаву. Ціна 15 цнт.

НА ФИЛЯХ ЛЮБОВИ (поезії). ОПИР (галицька легенда). Ціна ....10 цнт.

ЯК ПАЛІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ І ПРОВЧИВ КОПУША. Ціна ....10 цнт.

ІСТОРІЯ ПРО ТРИЙЦЯТЬ ОДНОГО. Ціна......10 цнт.

ЩО ІВАН НА ТАМТІМ СЬВІТІ БАЧИВ. Ціна 5 цнт.

ПРОРОЦТВА АРАБСЬКОЇ ЦАРИЦІ МИХАЛЬДИ. Ціна ....20 цнт.

Належитість приймаєсь також в одно, або дво центових почтових значках.

Хто би хотів занятись розпродажию сих книжок, нехай напише по близші інформації.

Всякі замовленя просить ся слати на адресу:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

Адміністрація „Свободи" отримала 29. червня с. р. $2.70 разом з замовленєм на книжки з місцевости Ґлен Кемпбел, Па. Позаяк посилаючий не подав свого імени і назвиска; адміністрація не могла йому його посилки доручити. Зголошуючий ся мусить подати назву всіх книжок, які були замовлені і подати свою точну адресу, імя і назвиско.

Адміністрація „Свободи".

НА ПРОДАЖ ФОНОҐРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 East 7th St., New York, N. Y. 95-07

Пошукую свого брата, СТЕФАНА НОСИКА, котрий походить з Воскресенець, пов. Рогатин, Гал. Перебував перед пів роком в стейті Огайо. Хто би о нім знав або він сам, нехай зголосить ся до: Eudokia Nosyk, 39 Senate Place, Jersey City, N. J. 95,97,98

Пошукую свого мужа КЛИМКА МЕХ з села Банюнів, пов. Камінка Струмілова. На руці має витатуовану корону і число 1906. Волосє темно буре, вус темно-жовтий. Тому 7 місяців, як покинув мене з 3 діточками і не дає о собі чути. Хто би знав де він перебуває, або він сам, нехай повідомить мене на адресу: Mrs. Anna Mech, 206 Anderson Street (2nd Flat), N. S. Pittsburgh, Pa. 97-98

Пошукую МИКОЛУ ТУРЕЦЬКОГО, який має перебувати в Ошаві, Онт., МИКОЛУ БУМКОВСЬКОГО і МИКОЛУ СИДРІВСЬКОГО, котрі перебувають в Вест Торонто, Онт., Канада. Всі три походять з Самолусок, пов. Гусятин, Галичина. Хто би знав їх точну адресу, зволить мене повідомити на понизшу адресу: John Kosarczuk, Box 122, Cuayahoga Falls, Ohio. 98-99

Пошукую краянки МАРІЇ БАЛЬБУЗИ з села Селище коло Старого Села, повіт Львів. Має перебувати в Бруклин, Н. Й. Хто би о ній знав або вона саме, нехай зголосить ся на адресу: Johan Dumansky, 247 Clippert St., Detroit, Mich. 98-00

Пошукую свого краяна ДМИТРА ОЛІЙНИКА з Кіцманя, Буковина. Сеї весни перебував в Дітрот, Міш. Голоситись на адресу: Bill Morgacz, 1122 — 97th Ave. W., New Duluth, Minn. 98

Пошукую ПАВЛА КОЖУХА з золочівського повіту Галичина. Перед кількома місяцями перебував в Когус, Н. Й. Голоситись до: Anna Malinowska, 257 — 2nd St., Passaic, N. J. 98-100

Петро Токар пошукує своїх синів ГРИЦЬКА і ОЛЕКСУ ТОКАР і знайомого ДЕРБІ ШУШАК з Вижниці, пов. Берґомет, Буковина. Голоситись на адресу: Andrew Brzezowsky's Restaurant, 161 E. 4th St., New York, N. Y. 98-99

ПОШУКУЮ ДОБРОГО ФОТОҐРАФА, котрий має добру практику. Прошу голоситись листовно по близші інформації до: Eugene Wasylenko, 218 Columbia Ave., Passaic, N. J. 98

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цеґольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

ДАРОМ! ДАРОМ!

Пришліть нам свою адресу а ми вишлемо Вам сейчас ЗОВСІМ ДАРОМ дуже цінну книжочку 98-00

ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ КРАСИ І ЗДОРОВЛЯ,

яка містить важні інформації о способах заховання краси і здоровля все у сьвіжости аж до пізної старости.

Пишіть по сю неоцінену книжочку на адресу:

NADICO CHEMICAL CO.,

133 Second Ave., New York, N. Y.

З ПРИЧИНИ ВИЇЗДУ ДО ПРОДАЖИ:

РЕСТАВРАНТ В НЮ ЙОРКУ

в догіднім місци. Добрий бизнес для Русина або Поляка. 97-99

Близша відомість у: D. SCHWARZ, New York, N. Y. 62 Ave. B. (bet. 4th & 5th St's) Room 7.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ

НАРОДНІ КАЗКИ

Володимира Гнатюка.

ДОТЕПЕР ВИЙШЛО 5 КНИЖОЧОК.

ЦІНА ЗА ВСІ РАЗОМ 55 ЦЕНТІВ.

Належитість можна висилати також стемпсами.

— Замовлення посилайте до:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

DR. JOHN SMITH, JR.,

СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3-d St., St Louis, Mo.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЄР, котрий провадить інтерес від кількох літ, має на складі: годинники, перстені, шлюбні обручки і всякі инші срібні, золоті і діяментові річи, котрі можете набути таньше у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:

Ф. В. Матилькевич

400 E. 5th St., New York, N. Y.

ХТО ЗАРІБКУ ШУКАЄ! Може заробити $25.00 тижнево, розповсюднюючи наші сьвітової слави вироби. Мусить уміти читати і писати по українськи і по польськи. Знаня англійської мови не вимагаєсь; праця тільки 2 години денно. Голосіть ся по інформації, залучаючи на відповідь 2 цт. марку: 94-05

D. WROBLEWSKI & CO,

196 E. 4th Street, Dept. 50. New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОГА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: грамофони, годинники бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA.

951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. ДЯКОУЧИТЕЛІВ.

Маю честь оголосити, що видаєм цілком нову СЛУЖБУ БОЖУ уложену в „ц" дур на мішаний хор. Такої красної, мельодійної а легкої до вивученя Служби Божої не лиш в Америці, але навіть в старім краю не було.

ЦІНА (ПАРТИТУРИ) $2.00.

Дальше до набутя є також:

1) „КАПРАЛЬ ТИМКО" в супроводі фортепяна $2.00

2) СПІВАЦЬКА ДОБРАНІЧ" на слів Тараса Шевченка. Ціна знижена........................50 цнт.

3) „ПОСЛАНІЄ". Ціна знижена ....25 цнт.

4) „СЛУЖБА БОЖА", хор мішаний (партитура) число 3. Ціна знижена 1.75

Прошу адресувати: 92в98

MICHAEL BILANSKY

Box 2, Mahanoy City, Pa.

НОВІСТЬ! Чи ви вже бачили сей новомодний ножик? Мабуть — ні! Приганьте ся на сей ножик, як він штудерно зроблений. Він має два правдиві сталеві вістря, один прирід до отворювання бляшаних коня, один корок-тяг, долітцо до викручування шруб і одно шило. Всі ті прирди отвирають ся і замикають ся автоматично, на спружинах. Рамці сего ножика є мосяжні а оккладинки гебанові. Сей ножик є дуже потрібний кождому чоловікови, бо він є так штудерно зроблений, що заступить вам кілька знарядів які є необхідні в кождім домі. ЦІНА СЕГО НОЖИКА Є ЛИШЕ $1.25. Тож, коли хочете користати з сего дуже спосібного ножика, то не відкладайте з дня на день, але ще нині пришліть нам 25 ЦНТ. марками а решту доплатите при відбираню ножика. А если ножик не є такий як тут описано і вам не сподобаєсь, то гроші вертаємо. 91-98

Замовленя шліть на адресу:

INTERNATIONAL SALES CO.,

1850 W. Erie Street, Chicago, Ill.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"

83 Grand Street. Jersey City, N. J.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ КОЖДОГО!

Купіть собі отсей срібний годинник а напевно заощадите половину. Годинник сей є чисто срібний, машинерія в нім ніклева і має 11 камінів. Він є дуже міцний і гарно викінчений і ґарантований на 25 літ. Кождому, хто купить, висилаємо писемну ґаренцію і золотий ланцушок ДАРОМ. Годинники сі продають ся по шторах по $8.00, а ми продаємо по фабричній ціні. БО ЛИШЕ ПО $5.00. Не потребуєте висилати гроший при замовленю, лише витніть сей купон і пришліть до нас, що ви хочете сей годинник, а ми вам його сейчас вишлемо відворотною почтою. Гроші зложите тоді, як вам годинник доручать. Наколиб кому з вас не сподобав ся, зверніть назад, а ми вам сейчас звернемо гроші і повні кошта. Замовленя шліть на адресу: 95в—

WATCH SELLING CO.,

951 W. Erie Street, Chicago, Ill.

Телефони: 2274 8968 Orchard

КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ЇХ ЛИШЕ

через

„Американсько-Українське Бюро"

ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАВА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.

З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ЇХ ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,

520 E. 6th St., New York, N. Y.

Богдан Лепкий.

КАЗКА НЕ ДЛЯ ДІТИЙ.

—o—

В чудову осінну ніч, коли на темноголубім небі зорі переморгують ся з місяцем, над селом стелить ся аромат сьвіжо спеченого, першого хліба, перегнилої на слоті отави і на огни шкварених бараболь, від нечищеного здавна ставу заносить зіпсованою рибою — в таку чудову ніч на двірськім окопі, між колючими корчами глогу Фінка привела на сьвіт аж пятеро дітий. Троє чорненьких, з білими лапками, мужеського пола, і двоє рижих з чорними хвостиками, женського.

А вибрала їм таке секретне, хоч малодостойне місце, по довгій і зрілій розвазі, щоб двірня не мішала ся передчасно в її родинні справи і щоб вона мала спромогу виплекати і виховати свою дітвору по власній методі, так як їй серце велить. Давнійше, за своїх юних літ, мала Фінка до людий — можна сказати — майже необмежене довірє, але звичайно зле на тім виходила. І кривий огородник Войтко і гуменний Стах і навіть вічно пяний візник, всі вони безцеремонно відвідували її в недузі, необережно підносили її дітий за шкіру в гору і при тім робили всілякі неприличні заміти на рахунок їх породи, спорідненя, раси і таке инше. А бувало і так, що зараз першої днини, не питаючи ся материнської згоди, забирали від неї дітий, особливо тих красшого пола, а її лишали якого-там одного синка, щоб підховала. А преців Фінка не є щобудь. Вона з паничем бігає до саджівки і виносить з води патиче, яке він туди так завзято мече, ловить чужого кота, за котрим кухарка кидає варехою, бо краде зі стільниці мясо, дає себе найменьшій донечці пана дідича, однорічній Зосі, безкарно тягнути за хвіст, коли ніхто не бачить, закрадаєсь ся до сальону і лягає на тійсамій канапі, на котрій ясновельможний пан так любо спить собі по обіді. Тільки, що Фінка лежить спокійно, зітхаючи зрідка, а пан звичайно хропить так завзятущо, що аж зеркала звенять в трівозі...

Чомуж би і її дітий не мала стрінути такасама доля? Пощо забирають їх від неї на незвісну судьбу? Але чорта зідять, коли тим разом відшукають місце Фінчиного сховку...

Так роздумувала вона, жадібно втягаючи в свої великі ніздря запах перегнилої риби від ніколи непрочищуваного ставу. Коло півночи її мірковання перервав шуркіт коліс у великій липовій алеї. Хотіла бічи і гавкати, щоб дати знак в дворі, що їдуть гості, а коли хто віїздив з двора, щоб попращати ся чемно. Ніколи не відмовила собі тої приємности. Але нині годі. Піднесла тільки голову, наставила ніс в напрямі алеї і вітрила. Се їхав пан, безперечно пан. З циґаром в устах. Поруч него сильно наперфумована пані. Знає Фінка той запах, знає. Часом пан у веселім настрою духа закличе її до себе: „на — цу, Фінка, на — цу". Фінка прибіжить, закрутить хвостом, а він її погладить і пустить з циґара дим під сам ніс. Фе! Збиточний пан... А панна, коли вона збереть ся кудинебудь, Фінка чує геть аж за курником в саді. Пощо таке робить?... В ногах на лавочці їде панич.

У него за нігтями звичайно бувають останки паштету, який він по десять разів на добу викрадає з кредемсу, так як би не знав, що за се ключниця бє малу, вічно заспану покоївку.

Коло него, також на лавочці в ногах, сидить старша панночка з останками рожевих конфітур на устах і з помадою на неслухнянім волосю. Біля візника нянька з дитиною. Тая нагадує Фінці, не знати чому, швайцарський сир... За ними друга бричка і візок і віз... Куди вони так їдуть в саму опівніч, саме тоді, коли басовим голосом співає кохінхінський когут свою улюблену пісню: „Попоївбим!"... Дивна річ... Фінка не може всенути. На рано мусить побічи до двора і довідати ся.

* * *

Будить Фінку своїм дурнуватим скреготом хитра сорока. Ніби то прийшла поздоровити її з родами. Знаємо ся на тім. Перекривлює голову, чепурно крутить хвостом, а все тим одним оком заглядає, чи нема якої недогризеної кістки. Вкрала би на сніданє. „Дурно трудите ся, добродійко, ми ще і не вставали..."

Відлетіла... Фінка миє шорстким як щітка язиком заплющені очи дітий, скаче крізь перелаз і оббігає парк. Нераз знаходила вона тут якесь загублене яйце, пів краянки хліба, або й кусок печені, котру кухарка виносила молодому помічникови панського огородника. Як вона його напихала! Господи! Сей хлопчиско їв десять разів на добу, носив за пазухою цілий буфет і зчаста вилітав йому з кишені якийсь смачний кусок. Завданєм Фінки було вважати, щоби Божий дар не марнував ся...

Нині нічого... Побігла перед кухню. Тут звичайно затягала ся любим запахом збіглої сметанки, або вчерашнього сосу, а щойно тоді перешукувала сьмітник, сходи, сінки, а як не було нікого, то й кухню. Нині вертає з нічим. Кухня зачинена, в печи не палено. Позбирала якісь зацвилі кришки, стріпані передвчера з сервет і оббігла двір довкола. Раз і другий. Тихо. Двері позачинювані, вікна також. Тільки одно від огороду хитає ся. Фінка стає на задних лапках, передними досягає листви і заглядає до середини. Пусто. Завила з жалю, зіскочила і вбігла на подвіре. Тут щойно рух. Вози, біганина, крик. Карбовий сварить ся з економом, економ розкладає руками перед якимсь чужим, здоровенним жидом. Парубки виносять збіже, витягають борони і плуги, виганяють товар. Фінка, невдоволена з такої господарки якогось чужого жида, підбігає до його халату і хоче попробувати матерію, але жид обернув ся, підскочив, вайкнув і вхопив за камінь. Фінці здоровлє миле, пригадала собі дітий і дала ногам знати.

Голодна і невдоволена повернула до свого леговища. Що стало ся з панами, куди вони поїхали і коли вернуть?...

Коло полудня знов побігла до двора, але й тепер нічого. Треба було звернути ся на економію і там шукати якої їди. Але звісно, економ не пан, він і своїх псів не має чим обділити. Фінка мусіла понижувати ся до тої міри, що бігала в село і крала, що попало. Війтовому несинкови виїла пів миски грисом помащених помий, дяковій сучці відібрала кусень зацвилого книша, а присяжного дитині не тільки помогла доїсти мисчину молочної каші, але ще й губу її до чиста облизала, щоб не ходило замарене. Вправді дитина била Фінку за се ложкою по хребті, але як то дитина бє! Не боліло.

* * *

З кождим днем ставало тяжше о їду. Люди пильнували ся Фінки і скоро тільки запримітили її виввішений мов червона хоругвка язик, верещали люто: „А бий же тую злодійку, панську сучку!"... Злодійку... Ніби то вона з добра крала? Дайте ви Фінці їсти, щоб не гинула з голоду, то вона перестане красти. А так — знаєте до чого дійшло? Фінка вганяла по толоці за молодими качками і як котра перевернула ся на тих коротких, безугарних ногах, то роздирала її і тащила до ями. Тоді був рай! І діти нагодовані і Фінці голод по кишках не грає — спокій. Лежить вона і вітрить у воздусі, чи не вертає пан...

Але се лучало ся рідко. Заледви кілька штук хлопського дробу має вона на своїм сумлінню. Тай то вже такого гамору в селі, що мало війт ради на сесію не кликав. Фінка чула, що важать на її житє. „Вона в дворі" — кричали заялозені баби. „Коло двірського окопу видно піре з моєї кострубатої курочки".

Фінка мусіла понехати свої лови на громадській толоці і упала ще низше. Ходила на кобилячий цвинтар та вигрібувала кістки.

Бачите, до чого то біда може довести. Вона, що лягала на тійсамій канапі, на якій пан по обіді хропів, порпала ся тепер на кобилячім цвинтарі, щоби добути дітям для забавки яку струпішілу кість. Для забавки — бо що на такій кістці за їда?

Але кобилячий цвинтар був далеко за селом і до него забігали також сторонські голодні собаки. Фінка мусіла нераз цілими годинами висиджувати здалека на граничнім кіпци, чекаючи, щоби всі розійшли ся. Пхати ся в чуже товариство небезпечно і якось, правду казати, ніяково. Преців вона не щобудь! В дворі зросла.

* * *

А тут діти ростуть. Вже вони і прозріли, вже й маму здалека пізнають. Гавкають, коли до ями вертає. А які збиточні! Як забавно одно другого перевертає і за ухо тягне. Не одну приємну хвилю прожила би Фінка серед таких даровитих дітий, коли би не такі обжори. Таж то тягнуть як смоки. І одного досить для такої бідної мами; деж вона годна пятьом дати раду? Розпука.

Пригадала собі Фінка двір, колишні щасливі часи і поволікла ся ще раз відвідати ті місця, де минули її красші літа.

— Яка зміна!

До двора годі приступити. Гусячий смалець і цибуля. Гусячий смалець — ну се нічого, але цибуля! Таж вона в носі мов шилом вертить. Тьфу!

В сальоні нема вже тої канапки, на котрій пан хропів і Фінка часом дрімала, нема зеркал, нічого, тільки скрізь непровітрені бебехи. А як їх чимсь чути — страх!

Ані панночка не бігає з слідами рожі на устах, ані панич не крадеть ся від кредемсу з куском смачного паштету в руці, тільки жиди по покоях снують ся і гризуть зернята з гарбузів. Також їда! Крадеть ся Фінка попри двір, щоб не побачили її і тільки мимоходом видить, що тут вже иншим духом віє. Стежки неметені, на них сьміте і така нечисть, що тяжко перейти, щоби не образити ніг. Кілька баб копає великий зелений травник. Будуть садити цибулю. Двох рубачів стинає що найстаршу ялицю. В парку настинаних дерев повно. Нема де навіть голови перед спекою схоронити. А в квітнику? Що найкрасші корчі поломані, що найгарнійші квітки столочені, як би хто худобу зі стайні вигнав і нарочно землю перемісив. Тільки одна що найчервонійша рожа остала ся нетknута. Але й вона свій пишний квіт відвернула від двора і з сумом глядить кудись далеко в поруйнований парк.

Тільки, як колись, так і тепер воробці цьвірінькають на стріхах, а під стріхою на-пів розваленої прачкарні, на самім кінци парку, парубок пригортає дівчину і шепче їй якесь солодке слово до червоного уха. Вона вихоплюєть ся і ніби хоче вдарити його в лице.

З роздертим серцем кидає Фінка парк, зближаючись до високого перелазу. Підскочила раз, не дістала, пробує другий — годі. З голоду зробила ся такою! Тимчасом чує на веранді крик. „Що то за пес? Чого він ту хоче сей пес? Я бою ся за того пес".

„Се не пес" — відповідає хтось зі служби, „се нашого давного пана сучка".

„Тату, я її застрілю з мого рушниці, най вона ту не ходить".

Фінка зібрала останки сил і вискочила на пліт. Нараз гук — впала на другий бік — не знала, що стало ся дальше...

Портрет
Івана Франка

Щоби прийти в поміч тим товариствам, братствам і організаціям, які хочуть сьвяткувати память Івана Франка концертами чи вечерками, видала „Свобода" портрет Івана Франка. Портрет є друкований на гарнім папері, величини 16x19 цалів, отже надасть ся зовсім до прикраси концертових галь, читалень та інших товариських льокалів. Пожаданим було би, щоби кожде українська родина завісила в своїй хаті портрет Франка, побіч портрету Шевченка, Хмельницького й інших визначних Українців.

Ціна портрету Франка дуже низка, бо виносить

лише 25 центів

і то вже з почтовою пересилкою.

Замовленя висилайте на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,

які має на складі КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шляхтич. Образ з житя руських робітників, в 3-ох діях. — Ціна ....30 цнт.

Абу Касимові капці. — Арабська казка Написав Іван Франко. — Ціна 30 цт.

Американський гимн „Май Контри" під нотами в українськім перекладі. — Ціна .... 10 цнт.

Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна ....15 цнт.

Американські трости. — Ковбок. (Казка.) — Еміґранти. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Амалюнґа. — Займаюче оповідане з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.

Бондарівна. Драма в 4. діях з 5. відслонах. — Ціна ....20 цнт.

Байки-небилиці. — Ціна .... 10 цнт.

Буквар для дітий першого року науки. — Ціна враз з пересилкою 30 цнт.

Блудний син. Образ з житя наших виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна ....25 цнт.

Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Весела читанка з образками. — Ціна ....15 цнт.

I. Вечері на хуторі біля Диканьки. II. Ярмарок в Сорочинцях. — Ціна 15 цнт.

Вічевий співаник. — Ціна .... 5 цнт.

Весела книжочка з 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людей. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна .... 35 цнт.

Вихованець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.

Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдвяних Сьвят. — Ціна .... 5 цнт.

В неволі темноти. — Комедія з житя русько-американського народа в 3 актах. — Ціна .... 25 цнт.

Вода в природі. — Умірковчний та щирий. (В. Винниченко). — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 20 цнт.

В старім і новім краю. — Образ з сучасного житя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінці сеї книжки находить ся сьмішне оповідане „Сендик". — Ціна .... 20 цнт.

Галка смерти. — Ціна.... 5 цнт.

Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий. — Ціна .... 10 цнт.

Галицькі анекдоти. (Гумор. оповіданя). — Ціна .... 10 цнт.

Ґеновефа. — Ціна .... 30 цнт.

Гаси огонь поки не розгорів ся і инші оповіданя. — Ціна....20 цнт.

Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна ....15 цнт.

Дяк. Оповідане Марка Вовчка. — Ціна ....20 цнт.

Дещо про звірята, рослини, каміне і скали. — В сій книжці находить ся около 200 цікавих образків звірят, птахів і риб з докладним описом, де вони живуть. — Ціна .... 30 цнт.

Два брати, з байок Братів Ґріммів. — Ціна .... 15 цнт.

Де любов, там і Бог, оповідане. — Ціна ....10 цнт.

Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповідане. — Ціна 15 цнт.

Евстахій, повість з перших віків христіянства. — Ціна ....30 цнт.

I. Жовнір. — II. Офєрма. Новеля з міського житя. — Ціна .... 10 цнт.

Жінка і її значіне в суспільнім житю. — Сільський хірурґ (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 15 цнт.

Жителі Марса. — Ціна .... 10 цнт.

Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Закутник (оповідане). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бот, оповідане про судьбу молодого робітника-еміґранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна .... 15 цнт.

Жіночий язик, індиянська казка. Невдалий линч, оповідане. — Ціна 15 цнт.

Житє, зарібки, організації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна .... 15 цнт.

З років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповіданя, відомости і інформації про український нарід, про старий край і Америку, богато ілюстровані. Понад 150 ілюстрацій. — Ціна ....30 цнт.

Збірка оповідань. Пятка. Євшан-зіле. Безробітє. Павло. В суді. Чорт і Микитиха. Бокачка. Милосерність. Слон і чоловік. Добра дочка. — Ціна 20 цнт.

З днів кровавої війни. Віршоване оповідане. — Ціна ....25 цнт.

За сестрою. — Є се найгарнійше оповідане з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Руси. — Ціна .... 35 цнт.

З ріжних нив. — Зміст: Вся людська твар з хвалою прийде (вірш). Чого нам дійсно потреба. Не плоти ради, но плоди (вірш). Найбільший духовний поет (Данте Алиґієрі). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть іти шани? Ангел та пустельник (оповідане). Дещо цікавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.

За вольности України. — Ціна.. 5 цнт.

Збірка повісток. — Ціна ....10 цнт.

З кого ся насьміваують, з того люди бувають. — Посол Петришин. — Модний адвокат. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.

Іван Коновченко і инші оповіданя. — Ціна ....20 цнт.

Іцко-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.

Іван Дурак та инші оповіданя. Ціна 25 ц.

Історія заложеня Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сьміють ся з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (Індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — Ціна 15 ц.

Із звірячого царства. Перша сотня найкрасших казок. — Ціна ....20 цнт.

Історія про дівчину сироту та про ріжні її пригоди: розкоші, смутки, щасте й нещасте серед змінчивого сьвіта. — Ціна ....40 цнт.

Історії Шерльока Гольмса, найславнійшого в сьвіті детектива. — Тайна молодої вдови 25 цнт.; Наречена прокуратора 25 цнт.; Кроваві жемчуги 25 цнт.; Злочин в печері гря 25 цнт.; Дочка лихваря 25 цнт.; Коронкова сукня королевої 25 цнт.; Прощай наречений 25 цнт.; Слідчий нюх кельнера 25 цнт.; Крадіж бриляннта 25 цнт.; Убийник женщин 25 цнт.; Остров божевільних 25 цнт.; Фальшивник гроший 25 цт.

Історія про малого Пилипка як лютий морозенько замучив його в лісі. — Ціна .... 20 цнт.

Ілюстрована збірка. Вуси (3 ілюстрації). Катерина (3 ілюстрації). Нін і Семіраміда (2 ілюстрації). Лист турецького султана Запорожським козакам. Відповідь Запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). Алькоголізм і діти (1 ілюстрація). — Ціна ....20 цнт.

Інститутка. Незвичайно гарне оповідане. — Ціна ....15 цнт.

Історія про таряу Магельону і графа Петра. — Ціна ....25 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1915. — Ціна ....30 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1916. — Ціна ....50 цнт.

Календарик кишенковий в полотняній оправі. — Ціна ....10 цнт.

Казки за циґанів — Ціна .... 10 цнт.

Конець „Титаніка", правдивий опис морської катастрофи. — Ціна ..40 цнт.

Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчисловання всяких рахунків; вона є пожиточна так для бизнесменів як і для робітників. З додатком деяких цікавих відомостий. — Ціна .... 30 цнт.

Казки про жидів. — Зміст: Як Іван жидів мудрував. Вандрівка Івана з жидами. Як Іван водив жидів на гриби, а відтак у ставі потопив. — Мужик з жидом в спільці. Пан і жид. Казка про жида. Як жид Русина правував. Як хлоп жида змудрував. — Ціна 15 цнт.

Коротка історія Руси до зруйнованя Січи. Містить богато образків руських князів і гетьманів. — Ціна .. 10 цнт.

Кроваві діяманти. Новочасний роман. — Ціна ....35 цнт.

Людоїди і инші оповіданя. Ціна 25 цнт.

Лис Микита. З німецького переробив Іван Франко. — Ціна .... 40 цнт.

I. Листи з пекла. II. Лист шинкаря до чорта і инші оповіданя. — Ціна 25 цт.

I. Лист шинкаря до люципера і відповідь. II. Про алькоголь. — Ціна....10 цнт.

Листи Штіфа Табачнюка до його жінки Явдохи. — Ціна .... 10 цнт.

Марія. — Зміст: Марія (уривок з поеми Т. Ш.). На чужині (вірш). Скором (оповідане). Рік 1903-тий в старім краю. Людоїдство в Конґо. Клопоти кума Софрона (вірш). — Ціна 10 цнт.

Марта Борецка. Історичне оповідане. — Ціна ....25 цнт.

Мужики Аристократи. Народний образ в двох діях. — Ціна ....15 цнт.

Мужицька доля. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.

Многострадальний народ. (Огляд історії українського народу). — Ціна 20 цнт.

Навернений грішник. — Ціна .. 20 цнт.

Навад на Січ. — Павло Полуботок. — Ціна .... 5 цнт.

Невольник, драма в 5. діях.—Ціна 15 ц.

Не скує душі живої!... Присьвята українському народови в Злучених Державах і в Канаді в тяжких хвилях його житя, на заранє великих подій для покріпленя духа. — Ціна .... 15 цнт.

Народна Школа ч. II. — Ціна 30 цнт.

Настоящі, комедія в одній дії. — Ціна ....20 цнт.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3. діях. — Ціна ....20 цнт.

Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників. Арабська казка. — Ціна 20 цт.

Оповідання про заздрих Богів. — Ціна .... 10 цнт.

Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становище панниці. — Янко Музика. — Сонячний сна. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Ой не ходи Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в V. діях М. Старицького. (В перерібці Александрова. — Ціна .... 30 цнт.

О підземних скарбах. — Природна розвідка про всякі мінерали, находячі ся в землі і як витворюють ся з них річи необхідні в житю людей. Ціна 25 ц.

I. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — II. Цісар і ігумен. Баляда. З німецького переклав Іван Франко. — Ціна .... 10 цнт.

I. О дванайцяти таблицях, оповідане після народних казок. **II. Швець і нечиста сила.** — Ціна ....25 цнт.

Орлеанська дівчина. Історичне оповідане про французьку героїню Іванну д'Арк. Ціна ....20 цнт.

Опис рідного краю. Маленька географія України з малюнками і мапкою. — Ціна ....20 цнт.

Ох! не люби двох! Оперетка в 3. діях. — Ціна ....25 цнт.

Повна збірка веселих віршів Степана Руданського. — Ціна .... 55 цнт.

Про конець сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.

Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими. — Ціна .... 15 цнт.

Порадник для залюблених або як писати любовні листи. — Ціна .. 35 цнт.

Провідник, практичний підручник до науки англійської мови без помочи учителя з додатком словаря. — Ціна $1.50

Під прапором свободи. Вибір патріотичних декламацій. — Ціна ... 30 цнт.

Пісні про Канаду і Австрію. Пригоди з житя еміґрантів, писані віршом. — Ціна .... 40 цнт.

Покуса. — Зміст: Покуса (оповідане). З практичної школи (оповідане). Я тут голова (оповідане). Пісня про Канаду. 11.000 метрів над землею. Руському серцю (вірш). Вік людий, звірят і ростин. — Ціна .... 10 цнт.

Промови, декламації і желаня на хрестинах, заручинах і весілю для кумів, старостів і дружбів. — Ціна .. 10 цнт.

Про нутро землі (з 22 образками). — Розказ про будову землі і її передпотопові здобутки. — Ціна .. 25 цнт.

Про Христофа Колюмба та відкритє Америки (2 ілюстрації). — Закон не опинить пиянства, тільки виховане. — Ріп Ван Вінкель (Вашінґтон Ірвінґ). — Дні нашої слави і недолі. Ціна 15 ц.

Причта про садівника та инші оповіданя, гуморески і сатири.—Ціна 40 ц.

Принц і нуждар. Дуже занимаюче оповідане славного американського писателя Марка Твейна в перекладі В. Держируки. — Ціна .... 50 цнт.

Перший музичний альбом виданий в Америці. Містить в собі 25 найкрасших українських пісень під нотами на мішаний хор. — Ціна ....60 цнт.

Пісні еміґрантів. — Ціна ....10 цнт.

Припізнений московський пашпорт. — Ціна ....10 цнт.

I. Про Шевченкові твори. II. Офєрма. — Ціна ....20 цнт.

Проти алькоголю. — Ціна ....20 цнт.

Руський штукар. 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть I. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки з картами. Часть III. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартібливі. — Ціна .... 50 цнт.

Розмова Поляка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьміває польську пиху. — Ціна .. 10 цнт.

Русько-англійський толмач, в котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна .... 60 цнт.

Рицар і смерть. — Ціна .... 5 цнт.

Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна .... 20 цнт.

Релігійні віровання старинних народів. — Зміст: Релігія Єгиптян. Релігія Халдейців. Первісна релігія Індусів. Ісповідники релігії Брама. Релігія Будди. Релігія Перзів. Релігія Жидів. Релігія Греків. Релігія Римлян. — Ціна 20 цт.

Росія й Україна — Ціна ....15 цнт.

Розмова тверезого пияка Василя з горівкою. — Ціна ....10 цнт.

Сьвітові байки в оповіданях Степана Руданського. — Ціна ....15 цнт.

Свекруха. — Комедія в 3 діях. — Ціна .... 25 цнт.

Страшна вімста. — Оповідане М. Гоголя з козацьких часів (з многими образками). — Ціна .... 20 цнт.

Сороката штани і инші веселі оповіданя та вірші. — Ціна ....25 цнт.

Сумна казка. Зміст: Сумна казка. — На торзі. — Як пан перехитрив дощ. — Дещо про давних богів. — Стогін землі. — Ціна ....10 цнт.

Степові люди. — Оповідане з житя в донських степах. — Ціна .... 15 цнт.

Страйк. — Сценічний образ в трох діях з житя хліборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна .... 20 цнт.

Січинський-Потоцький, драма в 5. діях. — Ціна ....50 цнт.

Стрілянй на смерть! — Робітнича драма в 1-ій дії. (Для аматорських театрів). — Ціна .... 15 цнт.

Сьвято весни. — Ворог між нами. — Христос Воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.) — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 20 цнт.

I. Сила і краса, повість. **II. Як баба Горбулиха робила страйк.** — Ціна ....25 цнт.

Сільська вчителька, оповідане. — Ціна ....10 цнт.

Тато на заручинах. Міщанська пригода в одній дії. — Ціна ....10 цнт.

Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). — Ціна .... 20 цнт.

Товариська ворожка, для веселої розривки в кружку знакомих. — Зміст: Вороженє будучности для женщин. Вороженє будучности для мущин. — Ціна .... 15 цнт.

Три княжевичі і чарівна птиця. — Ціна ....10 цнт.

Українські пісні, як: патріотичні, січові, любовні, коломийки і думки. — Ціна ....25 цнт.

Хто з чого жиє? (Розвідка на тлі економічнім). — „Земля рече". — Ціна .... 15 цнт.

Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зулійи. — Ціна 20 ц.

Шевченко і його Україна. Зміст: Заповіт. — На Шевченковій могилі. — Поклін душі великій. — Тарасови Шевченкови. — Де памятник Тараса? — — Памяти Тараса Шевченка. — Шевченко для свого народа. — Чому кождий Українець і кожда Українка повинні знати житє Тараса Шевченка. — Житє Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилі. — Кирило Методіївське братство. — Виїмки з творів Т. Шевченка. — Заповіт Т. Шевченка в чужих мовах. — Ціна ....15 цнт.

Обширні цінники висилаємо кождому на жаданє.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подано у повнашій адресі. Моні-ордер належить долучити до замовленя.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧЕРЕЗ ЦІЛЕ ЖИТЄ НЕ ЗНАЙШОВ ЙОМУ ПАРИ.

До Г. Г. фон Шлікова, одинокого фабриканта Болгарського Кровного Чаю, який є в сталих зносинах зі сто тисячами хорих і отримує щоденно множество листів з подякою від людий, котрим Болгарський Кровний Чай привернув здоровлє, Осип Манце з Флореста, Колоредо, надіслав таку допись:

„В залученю посилаю Вам два доляри, за котрі прошу мені вислати ще дві пачки Болгарського Кровного Чаю.

„Є се лік, якому пари не найшов я в цілім своїм житю, а наколи би всі люди пізнали його добрий успіх, ніхто би не обійшов ся без него"

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяців, вишле денебудь за $1.00: Marvel Products Company, 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: Наколи хочете отримати посилку зареджістровану, зашліть 10 цнт. більше. (Adv.)

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ. ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ.

PROF. DOCTOR SLOAN

спровадив до Пітсбурга всі свої лічничі машини і апарати для лічення недужих мущин і женщин, і тут, буде продовжати лічене тою самою методою, яку уживають з великим успіхом в першорядних клініках Европи, а помимо сего не буде жадати платні за оглядини і поради.

БЕЗПЛАТНІ X-RAY РОЗСЛІДЖЕНЯ НЕДУГИ віддаєсь кождому недужому. Доктор Слон говорить, що кождий, хто надієсь виліченя, мусить вперед піддатись докладним оглядинам. Воно є так конечне для висліджения дійсної недуги, як і те, в який спосіб її належить лічити. Се причина вказує, чому Ви повинні прийти і піддати ся, безплатним оглядинам д-ра Слона і вислухати його поради. Він розслідить Вашу міч, кров і желудок, уживаючи до сего сильних X-Ray машин електричних. Опісля коли Ви схочете піддатись лїченю, а Ваша недуга окаже ся вилічимою, тоді лікар скаже Вам як довго потребує лїчене і подасть Вам ціну.

Д-РА СЛОНА ОФІС Є ОДНИМ З НАЙЛІПШИХ.

Тут побачите чудові машини, які часто дають найліпші висліди, головно тоді, коли другі методи недописали. Подивляти будете сі машини і апарати і оціните їх користи.

ЙОГО ВЕЛИКА РЕПУТАЦІЯ І УСПІХИ:

є наслідком його медичної методи, яку він застосовує при кождім случаю. Нічого не занедбає він для недужих з найліпшим успіхом і лічить в можливо найкоротшім часі. Лічить кождого з осібна і запевнює приватну опіку.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ, зголосіть ся сейчас до сего спеціялісти і переконайтесь, чим він може Вам помочи. Він скаже Вам, чи Ви МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ. Коли Ви випрообували уже всі инші методи без успіху і все залишили, не тратьте надії, а зголосіть ся до Професора і Доктора, щоби він розслідив Вашу недугу сими машинами і апаратами, які він зібрав по цілім сьвіті, а які оказались успішними у всіх вилічимих недугах. Його незвичайна метода лїченя є вислідом його довголітних студій, в ній нема нічого небезпечного ані шкідливого. Лїчене переводить легко, не відтягаючи недужого від праці. Доктор є того погляду, що жаден з недужих не повинен видавати своїх гроший не осягнувши бажаного успіху. Се вказує, що Ви сьміло можете числити на те, що небавом по переведеню лїченя, найдетась на дорозі до доброго здоровля.

$1000.00 X-RAY УЖИТО НА ДОСЛІДИ НЕДУГ І ЛІЧЕНЄ.

ЧИ МАЄТЕ недомаганє желудка? Катар? Бронхітіс? Болї нирок або міхура? Ревматизм? Болї утроби, запір, болї голови, нечисту кров, свербячку і виниди шкірні? Параліж, кольки, замкненє, ослабленє, нервовість або безсильність? Пропуклину? Слабі легки? Недомаганє серцеве? Кашель? Секретні недуги мущин або женщин?

ТЕПЕР МАЄТЕ НАГОДУ порадитись у славного спеціяліста і піддатись оглядинам при застосованю машин X-Ray зовсім безплатно. Ніколи передтим не було такої нагоди у сім місті для недужих мущин і женщин. Ми радимо Вам зголоситись сейчас.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 9.30 до 1-ої.

ПРОФ. ДОКТОР СЛОН стало мешкаючий під ч. 303 SMITHFIELD ST.

Напротив почти Pittsburgh, Pa.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.
СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лічить успішно всі желудкові недуги; легких, нирок й всі другі внутрішні недуги. Лічить оздачку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, дамі, всі шкірні викиди, як також дитячі недуги. Лікар говорить по українськи і сам пиробляє ліки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділі і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

Друкарня „Свободи"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЄКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-
Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ЯВНІ ФАКТИ ПРО ДІТИ.

НЕ ЦІЛУЙТЕ РУКИ ДІТИЙ; ДИТИНА ВСЕ КЛАДЕ РУКИ В ГУБУ.

Важно є знати, що не лише цілованє в губи але і цілованє рук дитини, повинно бути забороненє. Дитина бере в руки все що їй попадесь, а більшу половину часу держить пальці в губі. Наколи дозволяєте другим цілувати руки Вашої дитини, то ся неоглядність може набавити дитину заразливої недуги.

Kopp's Baby's Friend оказав ся найуспішнійшим ліком для дітий підчас діставания зубків і коли лише дитина має болї жолука, непокоїть ся, терпить на безсонність, запір та біґунку, тоді давайте дитині сей лік, який через 40 літ вратував житє міліонам а міліонам дітий. Kopp's Baby's Friend можна купити в кождій аптиці, або фабриканти вишлють Вам бажане число фляшок по одержаню належитости. Ціна меньшої фляшки 25 цнт., більшої 50 цнт.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

C. Robert Kopp.

Правдивий виріб лиш з таким підписом.

ЗАГАЛЬНО ЗВІСНИЙ ЧЕРЕЗ 35 ЛІТ ДОКТОР МУЛІН, СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ.

Без згляду на рід недуги — у мене найдете щиру поміч. Розкажіть лише її перебіг. Вилічу Вас — як Ваша недуга окажесь вилічимою. Ціни низькі — а успішне лїченє ґарантує моя довголітна практика. Поради безплатні. Години урядові: 9 до 8. В неділі: 10 до 3. 92—
DOCTOR MULLIN,
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напроти почти.

ЩО БУДЕ ЗАВТРА?

Сей чудовий апарат предскаже Вам нині погоду на завтра. Часом є у Вас робота при господарстві, при хаті або вибираєтесь десь в дорогу, а не знаєте чи дощ Вам стане у сім на перешкоді. Посідаючи сей апарат сейчас довідаєтесь чи дощ чи погоду принесе Вам завтра. Він є незвичайно штучно зроблений, в формі хатки. У ній є

фармер і фармерка, які ходять і виходять з хатки, щоби Вам розказати про погоду на завтра. Коли завтра має бути гарна погода, то фармерка виходить вже нині з хати, а коли має падати дощ, то фармерка ховаєть ся в хату, а фармер виходить з парасолею в руках. А коли має бути погода нестала, погідно і дощ, то обоє стають в дверах, як безрадні люди. Кромі сего приміщений на хатинці термометер, показує скількість тепла або зимна. Хочете знати яка буде погода завтра, то мусите купити собі сей апарат. Лише глянеш на него, а вже знаєш, хто вийшов з хати і яку він віщує погоду на завтра. Тисячі людий набуло вже сі апарати і всі є з них вдоволені. Се є річ, яка віддасть Вам добру услугу через ціле житє. А ціна незвичайно мала, бо лише $2.95. Ми не жадаємо гроший згори. Пришліть лише 20 центів завдатку на пересилку, а решту заплатите по одержаню сеї чудової хатки. Пишіть сейчас до: 98с06
UNION NOVELTY CO.,
Dept 29,
670 N. Carpenter St., Chicago, Ill.

Др. І. Спіллінґер

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много луче тим самим способом, без ужитя ножа. 79—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лїченя є не тільки нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., зі второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано

Перед ужитєм. По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо виліченє зморщків, веснянок, знаків по віспі, прищів, чираків, лишаїв, лупленя шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тіла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних долеглиностий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 93

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою перепроваджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислідами.
Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер.
Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.
Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН

Чи Ви є НЕРВОВІ??
Чи терпите НА УПЛАВИ ПЛОДУ??
Чи ВТРАТИЛИСЬТЕ або зачинаєте тратити МУЖЕСЬКУ СИЛУ??
Чи терпите на иншу НЕРВОВУ НЕДУГУ??
В кождім случаю можете вилічитись.
Вишліть сейчас моні-ордер з листом на $2.00 (два доляри) а отримаєте почтою 90 славних — ELECTRON — таблєтів, які Вас скоро висвободять з недуги. — Адреса:
DOCTOR C. B. GRAF, 411 West End Avenue, New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАРОБОК!

ПОТРЕБУЄМО АҐЕНТІВ

ДО ПРОДАЖИ ФАРМІВ, ЛОТІВ І ДОМІВ В МІСТІ, де купуючий робітник одержить сталу працю, а бізнесиста заложить добрий інтерес. Спосібним платимо від 20 до 50 дол. тижнево. Пишіть зараз по інформації до:
B. - LINCOLN CO.,
309 Broadway Room 210 New York, N. Y.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В чотирох тижнях станете вправним механіком і будете могли кермувати автомобілем, направляти і обзнакомитесь з механізмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше поплатне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси запевнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-
INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St. New York
Інструктор: Павло Ґульє.

ПОЗІР! Знаменита нагода для кождого.

За 10 доларів місячно можна купити дім і два лоти в Manville, N. J. близько фабрик, яких є тут повно, а робота для тих, що хотять працювати є повна і добре платна. 92в02

По близші інформації просить ся голосити до: J. O. Manager, 116 Nassau St., Room 1002, New York, N. Y.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне занятє, все на сьвіжім воздусі. Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнів в день або вечерами і постараємось для Вас по укінченю курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найліпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає ліпше учити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитись у своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґарантуємо. 41—

Маємо дешеві мешканя для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City.

$10 ЗА НАУКУ ШОФЕРСТВА $10

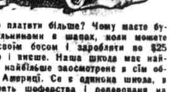

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і вище. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотрене в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також стараємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам дипльоми. Огляньте нашу школу і самі оціньте.

ARENA AUTO SCHOOL, 228 W. 47th St. NEW YORK, N. Y.
Близко Бродвей. 86—

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа.
Інструктор: я. Аскер.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 46—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.